

Datum 2010-07-02

FI Dnr 09-9654

Finansinspektionen
P.O. Box 7821
SE-103 97 Stockholm
[Brunnsgatan 3]
Tel +46 8 787 80 00
Fax +46 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Förslag till ändringar i föreskrifter och allmänna råd om kapitaltäckning och stora exponeringar

Sammanfattning

Finansinspektionen (FI) föreslår ändringar i föreskrifter och allmänna råd om dels kapitaltäckning och stora exponeringar (FFFS 2007:1), dels offentliggörande av information (FFFS 2007:5) som gäller för kreditinstitut och värdepappersbolag samt i vissa fall fondbolag. Dessutom föreslås ändringar i föreskrifter och allmänna råd om krav för att godkännas som kreditvärderingsföretag vid tillämpning av lagen om kapitaltäckning och stora exponeringar (FFFS 2007:2).

Det kommer att ställas högre krav på det kapital som instituten får räkna in i kapitalbasen. Förslaget innebär också höjda gränser för hur stor andel av det primära kapitalet som får utgöras av primärkapitaltillskott. Syftet är att stärka institutens finansiella ställning och bidra till ett stabilt och väl fungerande finansiellt system.

När det gäller stora exponeringar föreslås att exponeringar mot institut ska behandlas som övriga exponeringar och att alla undantag för dessa exponeringar tas bort. Fler uppgifter om kapitaltäckning och stora exponeringar ska även rapporteras till FI när det gäller primärt kapital och stora exponeringar. Dessutom föreslås ändringar som underlättar ett stegvist införande av intern riskklassificeringsmetod och förtydligar beräkning av löptid. Därutöver görs vissa tekniska ändringar om t.ex. leasing, kreditderivat och exponeringar i fonder.

Genom förslaget genomför FI ändringar i direktiv 2006/48/EG om rätten att starta och driva verksamhet i kreditinstitut och direktiv 2006/49/EG om kapitalkrav för värdepappersbolag och kreditinstitut. I förslaget beaktas också de riktlinjer som Europeiska banktillsynskommittén (CEBS) har tagit fram för områden som omfattas av kapitaltäckningsdirektiven.

Föreskrifterna och de allmänna råden föreslås träda i kraft den 31 december 2010.

Innehåll

1	Utgångspunkter	5
1.1	Arbetet inom EU	5
1.2	Nuvarande regler	7
1.3	Målet med regleringen	7
1.4	Rättsliga förutsättningar	8
1.5	Ärendets beredning	8
1.6	Regleringsalternativ	8
2	Förslag till ändringar i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2007:1) om kapitaltäckning och stora exponeringar	10
2.1	Primärt kapital	10
2.1.1	Beräkning av kapitalbasens sammansättning	11
2.1.2	Resultat enligt årsbokslut	11
2.1.3	Primärkapitaltillskottens karaktär och storlek	12
2.1.4	Räntebetalningar	14
2.1.5	Begränsade incitament till återköp och inlösen	15
2.1.6	Återbetalning och återköp	15
2.1.7	Ianspråktagande för att absorbera förluster och möjliggöra en rekapitalisering	17
2.1.8	Övriga ändringar	18
2.1.9	Avdrag	19
2.1.10	Rapporten om kapitaltäckning och stora exponeringar	19
2.1.11	Övergångsbestämmelser	19
2.2	Stora exponeringar	20
2.2.1	Grupp av kunder med inbördes anknytning	20
2.2.2	Erhållen garanti eller säkerhet	21
2.2.3	Exponeringar med underliggande tillgångar	22
2.2.4	Borttagande av undantag för institutsexponeringar	24
2.2.5	Exponeringar som helt ska undantas	25
2.2.6	Exponeringar som ska räknas in med ett reducerat värde	26
2.2.7	Exponeringar som efter medgivande får räknas in med ett reducerat värde	26
2.2.8	Övriga nationella val	27
2.2.9	Annan metod för bestämmande av stora exponeringar	28
2.2.10	Övergångsbestämmelser	28
2.2.11	Kapitaltäckningsrapport	29
2.3	Tekniska ändringar	31
2.3.1	Risker i handelslagret	31
2.3.2	Schablonmetod för kreditrisk	33
2.3.3	Beräkning av exponeringsbelopp för derivatkontrakt	34
2.3.4	Kreditriskskydd	36
2.3.5	Metod baserad på intern riskklassificering (IRK-metod)	38
2.3.6	Operativ risk	40

2.4	Övriga ändringar	40
2.4.1	Införande och tillämpning av IRK-metoden	41
2.4.2	Beräkning av riskparametern M.....	42
3	Förslag till ändring i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2007:2) om krav för att godkännas som kreditvärderingsföretag vid tillämpning av lag (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar....	43
3.1	Öppenhet och information.....	43
4	Förslag till ändringar i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2007:5) om offentliggörande av information om kapitaltäckning och stora exponeringar	44
4.1	Information om kapitalbas och kapitalkrav.....	44
4.2	Information som ska lämnas av företag som beräknar kapitalkrav för marknadsrisk enligt egna modeller	44
5	Förslagens konsekvenser.....	45
5.1	Berörda företag.....	45
5.2	Effekterna för företagen	45
5.2.1	Kapitalbasen	46
5.2.2	Stora exponeringar	48
5.2.3	Tekniska och övriga ändringar.....	49
5.3	Effekterna för samhällsekonomin	50
5.4	Effekterna för FI.....	51

1 Utgångspunkter

Denna remisspromemoria och förslag till ändringar i FI:s föreskrifter och allmänna råd om kapitaltäckning och stora exponeringar handlar framförallt om ändringar i regler om kapitalbasen, stora exponeringar och tekniska bestämmelser.

FI föreslår dock inte ändringar i reglerna om värdepapperisering i denna remiss. Ett separat förslag kommer i stället att remitteras efter sommaren.

Övriga ändringar i direktiven (se 1.1) omhändertas dels genom ändringar i lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar, lagen (2006:1372) om införande av lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar och förordning (2006:1533) om kapitaltäckning och stora exponeringar, dels genom ett förslag till nya föreskrifter om hantering av likviditetsrisker, som FI skickade på remiss den 24 juni 2010.

1.1 Arbetet inom EU

För att korrekt mäta och därmed ha tillräckligt med kapital för riskerna i det finansiella systemet behöver kapitaltäckningsdirektiven regelbundet moderniseras och utvecklas. EU:s regler för kapitalkrav antogs i juni 2006 baserat på Basel 2-avtalet från G10-mötet, de s.k. kapitaltäckningsdirektiven. Dessa kallas även CRD (Capital Requirement Directives), och omfattar direktiv 2006/48/EG om rätten att starta och driva verksamhet i kreditinstitut (kreditinstitutsdirektivet) samt direktiv 2006/49/EG om kapitalkrav för värdepappersbolag och kreditinstitut (kapitalkravsdirektivet). Det nu gällande svenska kapitaltäckningsregelverket, se avsnitt 1.2, baseras på dessa direktiv.

Kapitaltäckningsdirektiven syftar till att upprätthålla den finansiella stabiliteten genom att säkerställa att kreditinstitut och värdepappersbolag är finansiellt sunda och stabila. Direktiven reglerar hur mycket kapital kreditinstitut, värdepappersbolag och indirekt vissa fondbolag (nedan i dokumentet institut) måste ha för att täcka de risker som de medvetet exponerar sig för i verksamheten.

Det övergripande målet med de ändringar som EU-kommissionen har arbetat fram under de senaste åren är att se till att kapitaltäckningsdirektivens effektivitet inte äventyras. Vidare är ändringarna bl.a. ett resultat av den översyn som har gjorts av reglerna för stora exponeringar och arbetet med att fastställa principer och regler som inte tidigare har formaliserats på EU-nivå, såsom behandlingen av primärkapitaltillskott i kapitalbasen. EU-kommissionen har även identifierat inkonsekvenser i kapitaltäckningsdirektiven som måste rättas till. De flesta av dessa brister är tekniska och omfattas av särskilda kommittéförfaranden.

Översynen av regler inom andra områden som ingår i kapitaltäckningsdirektiven har föranletts av oron på finansmarknaderna som inleddes 2007.

Denna översyn har bl.a. lett till tekniska ändringar i kapitalkravsberäkningar och hantering av likviditetsrisk.

Ändringar i kapitaltäckningsdirektiven

Kommissionens arbete har bl.a. resulterat i följande antagna direktiv, som ändrar kapitaltäckningsdirektiven:

- Europaparlamentet och rådets **direktiv 2009/111/EG** om ändring av direktiven 2006/48/EG, 2006/49/EG och 2007/64/EG vad gäller banker anslutna till centrala kreditinstitut, vissa frågor som gäller kapitalbasen, stora exponeringar, tillsynsrutiner och krishantering, även kallat CRD II
- Kommissionens **direktiv 2009/83/EG** om ändring av vissa bilagor till Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/48/EG som avser tekniska bestämmelser om riskhantering
- Kommissionens **direktiv 2009/27/EG** om ändring av vissa bilagor till Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/49/EG som avser tekniska bestämmelser om riskhantering

Kommande reglering på EU-nivå

Ovan nämnda direktiv antogs i ett tidigt skede av den senaste finansiella krisen. EU-kommissionen arbetar vidare med att stärka den finansiella stabiliteten och korrigerar de brister som har identifierats i kapitaltäckningsdirektiven.

Ytterligare ett ändringsdirektiv¹ beräknas antas av Europaparlamentet och Europeiska rådet under 2010, vilket brukar kallas CRD III. Detta direktivförslag innebär bl.a. höjda kapitalkrav för poster i handelslagret som beräknas med en intern metod (value-at-risk), striktare regler för återvärdepapperisering, nya villkor för ersättningssystem och förlängda övergångsregler vid övergång till en intern riskklassificeringsmetod (IRK-metod). Då detta fortfarande är ett direktivförslag behandlas det inte i denna remiss och i de ändringar som nu föreslås. FI kommer att remittera förslag till ändringar som avser detta direktiv separat. Ändringsdirektivet kommer enligt kommissionens nuvarande förslag att träda i kraft den 1 januari 2011.

Effekterna av den senaste finanskrisen har lett till att ytterligare ändringar planeras i kapitaltäckningsdirektiven. Ett arbete pågår såväl på europeisk nivå (som brukar kallas CRD IV²), som i Baselkommittén för banktillsyn (Baselkommittén), med vad som kallas Basel 3. Dessa ändringar kommer bl. a. att innebära krav på ytterligare stärkt kvalitet på kapitalbasen, ökade krav på likviditetsreserv, olika kontracykliska buffertar och krav på en lägsta nivå på kapital i förhållande till balansomslutningen som mäts genom en icke-riskvägd

¹ Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG i fråga om kapitalkrav för handelslager och omvärdepapperisering samt samlad tillsynsbedömning av ersättningspolitik.

² Se Commission Services staff working document: Possible further changes to the capital requirements directive, December 2009.

kapitalkvot (leverage ratio). Ändringar i Baselkommitténs regelverk kommer att införas i EU-direktiv och förväntas träda i kraft tidigast under 2012.

De kommande ändringarna i kapitaltäckningsdirektiven innebär att de föreskrifter som föreslås i denna remiss kan komma att ändras inom en snar framtid. Framför allt gäller det reglerna om kapitalbasen.

1.2 Nuvarande regler

Reglerna om kapitaltäckning och stora exponeringar finns i lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar (kapitaltäckningslagen), lagen (2006:1372) om införande av lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar (införandelagen) och förordningen (2006:1533) om kapitaltäckning och stora exponeringar (kapitaltäckningsförordningen).

Kapitaltäckningslagen, kapitaltäckningsförordningen, samt de föreskrifter och allmänna råd som FI föreslår ändringar i, kallas i denna remisspromemoria för kapitaltäckningsregelverket. Ändringar föreslås i följande föreskrifter och allmänna råd:

- FFFS 2007:1 om kapitaltäckning och stora exponeringar
- FFFS 2007:2 om krav för att godkännas som kreditvärderingsföretag vid tillämpning av lag (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar
- FFFS 2007:5 om offentliggörande av information om kapitaltäckning och riskhantering

1.3 Målet med regleringen

Målet med förslaget är att genomföra ändringarna i kapitaltäckningsdirektiven. Det är dessutom, liksom EU-kommissionens mål, att höja kvaliteten på kapitalbasen för att garantera stabiliteten i det finansiella systemet, förbättra riskhanteringen av koncentrationsrisker genom att reglerna för stora exponeringar förändras samt att ytterligare bidra till harmonisering inom Europa.

Syftet med såväl ändringarna i direktiven som i FI:s förslag är även att skapa relevanta och tydliga regler som säkerställer att instituten är tillräckligt kapitaliserade för att möta de risker som verksamheten är exponerad mot. För att skapa så enkla regler som möjligt innehåller förslaget även vissa förtydliganden och rättelser av gällande föreskrifter som inte direkt följer av ändringar i kapitaltäckningsdirektiven.

1.4 Rättsliga förutsättningar

Bemyndiganden att utfärda föreskrifter om kapitaltäckning, stora exponeringar och offentliggörande av information finns i 32–33 §§ kapitaltäckningsförordningen.

FI föreslår ändrade föreskrifter med stöd av 32 § 6, 10, 11, 14, 17–19, 25, 29–32, 35, 42, 43, och 33 § 4 kapitaltäckningsförordningen.

För närvarande saknas författningsstöd till att ändra i 34 kap. 2 § och 35 kap. 5 § i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om kapitaltäckning och stora exponeringar (FFFS 2007:1). FI bedömer dock att regeringen kommer att utfärda ett bemyndigande för detta och väljer att ändå remittera förslaget, dels för att hinna genomföra ändringsdirektiven, dels för att branschen ska få lämna synpunkter på förslaget så tidigt som möjligt.

Kapitaltäckningsdirektiven medför att ändringar även behöver göras i kapitaltäckningslagen, införelagelagen och förordningen. Då Finansdepartementets förslag till ändringar inte är offentliggjort, kan FI komma att behöva anpassa sina föreskrifter till detta.

1.5 Ärendets beredning

Detta förslag har när det gäller primärt kapital tagits fram efter samråd med berörda branschorganisationer och några enskilda institut. Ett utkast till bestämmelser och remisspromemoria om primärt kapital presenterades för dessa grupper i maj 2010.

1.6 Regleringsalternativ

Bestämmelser i EG-direktiv ska införas i nationell lagstiftning. De nu aktuella ändringarna i kapitaltäckningsdirektiven ska vara genomförda i medlemsländernas nationella lagar eller andra författningar senast den 31 oktober 2010. Bestämmelserna ska börja tillämpas den 31 december 2010. FI föreslår dock att förslaget till föreskrifter och allmänna råd både träder i kraft och tillämpas från den 31 december 2010.

Utöver ändringarna i kapitaltäckningsdirektiven har FI beaktat de riktlinjer som CEBS har tagit fram för flera områden som omfattas av ändringsdirektiven. Riktlinjerna innehåller såväl generell vägledning som detaljerade regler. Ändringsdirektiven innehåller krav på att CEBS ska ta fram riktlinjer och att medlemsländerna ska ta hänsyn till dessa vid genomförandet av ändringsdirektiven.

Målet är att i förslaget till föreskrifter införa de delar som FI anser är viktigast i följande riktlinjer:

- CEBS Guidelines for Hybrid Capital Instruments, 10 december 2009 (CEBS riktlinjer om hybrider)
- CEBS Guidelines on the implementation of the revised large exposures regime, 11 december 2009 (CEBS riktlinjer om stora exponeringar),
- CEBS Guidelines on reporting requirements for the revised large exposure regime, 11 december 2009 (CEBS riktlinjer om rapportering av stora exponeringar)
- CEBS revised guidelines on common reporting, 6 januari 2010
- CEBS Guidelines regarding Instruments referred to in Article 57(a) of Directive 2006/48/EC recast, 14 juni 2010 (CEBS riktlinjer om artikel 57 a)

FI väljer att i 35 kap. 6–8 §§ Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om kapitaltäckning och stora exponeringar (FFFS 2007:1) införa vissa bestämmelser i direktivet om stora exponeringen som inte direktivet kräver att varje medlemsland ska genomföra (s.k. nationella val).

Dessutom föreslås ändringar i föreskrifterna som inte baseras på direktiv. Dessa förtydligar gällande föreskrifter i 42 kap. 6 § och 38 kap. 19–20 §§ Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om kapitaltäckning och stora exponeringar (FFFS 2007:1).

FI föreslår slutligen att instituten ska rapportera ytterligare uppgifter om kapitaltäckning och stora exponeringar än vad kapitaltäckningsdirektiven och CEBS riktlinjer kräver. De utökade kraven innebär att fler institut och finansiella företagsgrupper omfattas av rapporteringsskyldighet samt att ytterligare uppgifter om företagsexponeringar ska lämnas till FI.

2 Förslag till ändringar i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2007:1) om kapitaltäckning och stora exponeringar

I detta kapitel redogör FI för sina överväganden och förslag till ändringar i föreskrifter och allmänna råd om kapitaltäckning och stora exponeringar. Redogörelsen utgår från fyra övergripande områden: primärt kapital, stora exponeringar, tekniska ändringar och övriga ändringar. Varje avsnitt börjar med en sammanfattning av ändringarna inom respektive område. Därefter följer en mer detaljerad genomgång med övervägningar. Dessutom beskrivs ändringar i direktiven som inte föreslås leda till ändringar i FI:s föreskrifter, med undantag för vissa mindre ändringar i direktiven som inte berörs alls.

De föreslagna ändringarna följer den nuvarande strukturen i FI:s föreskrifter dock inte den i ändringsdirektiven. Det innebär t.ex. att en ändring i en artikel kan leda till att FI behöver föreslå ändringar i flera paragrafer i föreskrifterna.

2.1 Primärt kapital

När det gäller kapitalbasen innebär förslaget att gränsvärdena för hur stor del av det primära kapitalet som får utgöras av primärkapitaltillskott ändras. Enligt nuvarande föreskrifter får primärkapitaltillskott ingå i det primära kapitalet med högst 30 procent. FI föreslår att primärkapitaltillskott får ingå i det primära kapitalet med sammanlagt högst 50 procent. Primärkapitaltillskotten delas enligt förslaget in i tre kategorier vilka får ingå i det primära kapitalet med 15, 35 respektive 50 procent, dock sammanlagt högst 50 procent. Förslaget innebär vidare att villkoren för att kvalificera som primärkapitaltillskott skärps. Det införs även möjlighet att få inräkna tidsbundna primärkapitaltillskott med en ursprunglig löptid om minst 30 år i det primära kapitalet.

Dessutom föreslås att tidpunkten för när utgivaren får och ska ställa in räntebetalningar ändras för att primärkapitaltillskotten ska få en större förlustabsorberade förmåga. Enligt förslaget kan även FI kräva att räntebetalningar ställs in.

För att kvalificera som ett primärkapitaltillskott som får ingå i det primära kapitalet med högst 50 procent föreslår FI att tillskottet måste innehålla villkor som medför att det endast kan konverteras och inte återbetalas eller återköpas. Denna kategori av tillskott ska konverteras till aktiekapital eller motsvarande poster i en kritisk situation eller om FI begär det. Övriga kategorier av primärkapitaltillskott som får uppgå till högst 35 procent respektive 15 procent kan liksom tidigare återköpas eller återbetalas tidigast fem år efter det att tillskottet tagits upp eller emitterats förutsatt att FI ger sitt medgivande.

För att uppnå en högre förlustabsorberade förmåga, för primärkapitaltillskott som får ingå i det primära kapitalet med högst 15 respektive 35 procent, föreslås att tidpunkten för ianspråktagande tidigareläggs. Ianspråktagande ska enligt

förslaget kunna ske vid en nivå som möjliggör för institutet att absorbera förluster och genomföra en rekapitalisering, nivån ska framgå av avtalet. Det ska även framgå av avtalet att FI ska kunna begära att tillskottet tas i anspråk vid denna nivå.

Förslaget innehåller övergångsbestämmelser som innebär att de primärkapitaltillskott som ett institut har fått tillstånd att räkna in i det primära kapitalet, före den 31 december 2010 får räknas in i det primära kapitalet under en övergångsperiod på 30 år.

FI föreslår att avdrag från det primära kapitalet ska göras om institutet känner till att institutet har varit med och finansierat köp av instrument som ingår i dess kapitalbas.

Enligt förslaget införs krav på att vinst, enligt förslag till årsbokslut, måste vara verifierad av revisorn för att få räknas in i kapitalbasen som primärt kapital.

I de följande underavsnitten i 2.1 redogör FI närmare för de föreslagna ändringarna och överväganden som FI gör.

2.1.1 Beräkning av kapitalbasens sammansättning

Direktiv 2009/111/EG, Artikel 1, punkt 12 b (Direktiv 2006/48/EG, Artikel 66, punkt 4)

FI föreslår att det inte införs någon bestämmelse i föreskrifterna som genomför ändringen i direktiv 2009/111/EG om att myndigheten får ge tillfälliga medgivanden till ett institut att överskrida gränsvärden i kapitalbasen vid kritiska situationer. Enligt den tidigare lydelsen i kreditinstitutsdirektiven kunde ett institut medges att överskrida gränsvärdena i kapitalbasen under förhållanden som är exceptionella och av tillfällig natur. FI anser inte att instituten ska ges medgivande att tillfälligt överskrida gränsvärden bl.a. eftersom det skulle ge instituten möjlighet att visa en bättre kapitalbas än vad de faktiskt har.

2.1.2 Resultat enligt årsbokslut

Direktiv 2009/111/EG, Artikel 1, punkt 7 c (Direktiv 2006/48/EG, Artikel 57 tredje stycket)

Förslag om ändring av 7 kap. 3 §

FI föreslår att 7 kap. 3 § ändras i enlighet med direktiv 2009/111/EG så att det krävs att även helårsresultat ska vara översiktligt granskat för att få räknas med i kapitalbasen som primärt kapital. För närvarande finns det endast ett krav i 7 kap. 6 § på att vinst som genereras under löpande räkenskapsår ska vara översiktligt granskat av institutets revisor för att få räknas in i kapitalbasen. Dessa regler föreslås även gälla för finansiella företagsgrupper. I dessa fall ska gruppens koncernredovisning vara översiktligt granskad. Hänsyn ska tas till

föreslagen utdelning eller annan liknande disposition av institutets utdelningsbara medel enligt 7 kap. 4 §.

Om FI begär det ska, enligt förslaget, ett institut och/eller ett ansvarigt institut för en finansiell företagsgrupp kunna uppvisa ett revisorsintyg från en extern revisor som anger att en granskning skett motsvarande vad som krävs enligt Far – Branschorganisationen för revisorer och rådgivares, vid var tid gällande, standard för översiktlig granskning.

2.1.3 Primärkapitaltillskottens karaktär och storlek

Direktiv 2009/111/EG, Artikel 1, punkt 10, 12 a, (Direktiv 2006/48/EG, Artikel 66, punkt 1a (a)-(c), Artikel 63a, punkt 2), CEBS riktlinjer om hybrider punkt 107, 123, 125, 128, 131, 132, 134 och 135
Förslag om ändring av 7 kap. 16, 18 §§, förslag om ny 7 kap. 16 a-c §§

FI föreslår en ändring av 7 kap. 16 § och föreslår samtidigt att det införs tre nya paragrafer, 7 kap. 16 a-c §§. Ändringarna och de nya paragraferna innebär att gränsvärdena för primärkapitaltillskotten ändras och att tillskotten delas in i tre kategorier. De olika kategorierna får ingå i det primära kapitalet i varierande grad. De specifika villkoren för att kvalificera in i de olika kategorierna beskrivs nedan.

Den nuvarande lydelsen av 7 kap. 16 § medger att primärkapitaltillskott får ingå i det primära kapitalet med högst 30 procent. FI föreslår att 7 kap. 16 § ändras så att primärkapitaltillskott får ingå med sammanlagt högst 50 procent av det primära kapitalet efter de reduceringar av det primära kapitalet som ska göras enligt kapitaltäckningslagen och 7 respektive 9 kap. i föreskriften.

Det bör noteras att FI föreslår att kraven för att kvalificera som primärkapitaltillskott ändras i enlighet med direktiv 2009/111/EG och CEBS riktlinjer om hybrider, vilket redogörs närmare för i följande avsnitt. Detta kan innebära att de primärkapitaltillskott som ett institut redan har medgivande att inkludera i primärt kapital eventuellt inte uppfyller de föreslagna villkoren. Institutet måste då få ett nytt medgivande om det vill räkna in primärkapitaltillskotten enligt de nya föreslagna gränserna. Om ett nytt medgivande inte kan ges föreslår FI övergångsregler för dessa primärkapitaltillskott, vilket framgår av avsnitt 2.1.11.

Tabellen nedan visar de föreslagna kategorierna och gränsvärdena för primärkapitaltillskott.

Typ av primärkapitaltillskott	Max. andel av primärt kapital efter reduceringar
Eviga tillskott som endast kan konverteras (16 a §)	50 %
Eviga tillskott utan incitament att lösa in eller återköpa (16 b §)	35 %
Tidsbundna tillskott samt eviga tillskott med incitament att lösa in eller återköpa (16 c §)	15 %

De olika kategorierna av tillskott ska summeras och de får sammanlagt inte överstiga 50 procent av det primära kapitalet. Det är inte tillåtet att ha primärkapitaltillskott som uppgår till 100 procent ($50 + 35 + 15 = 100$ %). De ska även räknas samman inom respektive kategori. Exempelvis får ett institut som har tidsbundna tillskott upp till 15 procent endast inneha 20 procent eviga tillskott utan incitament till återbetalning ($15 + 20 = 35$ %).

Nedan beskrivs de olika typerna av primärkapitaltillskott och vilka villkor som måste vara uppfyllda för att de, efter medgivande av FI, ska få inkluderas i primärt kapital.

Eviga primärkapitaltillskott som endast kan konverteras – 7 kap. 16 a §

FI föreslår att eviga primärkapitaltillskott som uppfyller vissa särskilt angivna kriterier får utgöra högst 50 procent av det primära kapitalet. Det handlar om tillskott som inte kan återköpas eller återbetalas utan som endast kan konverteras till aktier eller motsvarande poster som avses i 3 kap. 2 § kapitaltäckningslagen. Direktiv 2009/111/EG anger att konvertering ska ske till poster som avses i artikel 57 a i kreditinstitutsdirektivet, vilken också ändras genom direktiv 2009/111/EG. Den tidigare lydelsen av artikel 57 a är, liksom artikel 57 b i kreditinstitutsdirektivet, redan genomförd i svensk rätt genom 3 kap. 2 § kapitaltäckningslagen. FI:s bedömning är att lydelsen, ”aktier eller motsvarande poster som kan ingå i det primära kapitalet enligt 3 kap. 2 § kapitaltäckningslagen”, exkluderar poster enligt artikel 57 b.

Det ska framgå av avtalsvillkoren för denna typ av tillskott att utgivaren vid varje tidpunkt kan konvertera tillskottet samt att tillskottet omgående ska konverteras vid en kritisk situation. Enligt FI:s förslag är det upp till avtalsparterna att själva i avtalet definiera när en kritisk situation föreligger. Den kritiska situationen ska dock inträffa innan institutet bryter mot kapitalkraven enligt lag. Denna kategori av tillskott ska kunna konverteras vid en kritisk situation utan föregående bolagsstämmobeslut.

FI föreslår, i enlighet med direktiv 2009/111/EG, att myndigheten ska kunna kräva att tillskottet konverteras om institutets eller den finansiella företagsgruppens finansiella situation inte är tillfredställande och att detta ska framgå

av avtalsvillkoren. I den svenska översättningen av direktiv 2009/111/EG är termen ”financial and solvency situation” översatt till ”den finansiella situationen och solvensen”. Enligt FI:s uppfattning innefattar termen ”finansiell situation” även solvensen och därför används endast det kortare uttrycket finansiell situation i förslaget. Finansiell situation innefattar även bl.a. lönsamhet, likviditet, stressad kapitalsituation och att institutet uppfyller alla övriga väsentliga krav i de författningar som reglerar dess verksamhet. Den tidpunkt då FI kan kräva att tillskottet konverteras kan således vara en annan än den kritiska tidpunkt som har definierats i primärkapitaltillskottets avtal.

FI föreslår, i enlighet med CEBS riktlinjer om hybrider, att avtalsvillkoren ska innehålla uppgift om hur många aktier eller motsvarande poster som investeraren ska erhålla vid en eventuell konvertering. Detta för att säkerställa att investeraren ska dela förluster lika (pari passu) med aktieägarna. CEBS riktlinjer om hybrider anger att antalet får justeras i extraordinära fall exempelvis vid större fusioner, förvärv eller omorganisationer. För att säkerställa att justering endast sker i extraordinära fall och inte medför att konverteringskursen används för att kompensera investeraren föreslår FI att en sådan justering endast får ske efter medgivande från FI.

Eviga primärkapitaltillskott utan incitament till återköp och inlösen – 7 kap. 16 b §

FI föreslår som nämnts att en ny paragraf, 7 kap. 16 b §, införs som innebär att eviga primärkapitaltillskott utan incitament till inlösen får utgöra högst 35 procent av det primära kapitalet. Enligt nuvarande regler får tillskott utan incitament till inlösen utgöra högst 30 procent av det primära kapitalet. Övriga villkor för denna typ av primärkapitaltillskott redogörs för i underavsnitt 2.1.4, 2.1.6-2.1.8.

Tidsbundna primärkapitaltillskott och eviga primärkapitaltillskott med begränsade incitament till återköp och inlösen – 7 kap. 16 c §

FI föreslår vidare att tidsbundna primärkapitaltillskott tillåts om de har en ursprunglig löptid på minst 30 år. De tidsbundna tillskotten och de eviga tillskotten med incitament till inlösen får tillsammans ingå med sammanlagt högst 15 procent av det primära kapitalet. Tidsbundna primärkapitaltillskott får aldrig innehålla incitament till inlösen. Övriga villkor för denna typ av primärkapitaltillskott redogörs för i underavsnitt 2.1.4-2.1.8.

2.1.4 Rän-tebetalningar

*Direktiv 2009/111/EG, Artikel 1, punkt 10 (Direktiv 2006/48/EG, Artikel 63a punkt 3), CEBS riktlinjer om hybrider punkt 79-80
Förslag om ändring av 7 kap. 17 §*

FI föreslår en ändring av 7 kap. 17 §, vilken gäller för alla kategorier av primärkapitaltillskott som innebär att det införs regler om när räntebetaling får

eller ska ställas in. Räntebetalning får, liksom idag, endast ske om det finns utdelningsbara medel. Ett institut eller en finansiell företagsgrupp får enligt förslaget ställa in räntebetalningar med hänvisning till sin finansiella situation. Om betalningarna innebär att institutet riskerar bryta mot de lagstadgade kapitalkraven ska räntebetalningarna ställas in.

FI föreslår även, i enlighet med direktiv 2009/111/EG, att myndigheten ska kunna kräva att räntebetalningen ställs in om den finansiella situationen för ett institut eller en finansiell företagsgrupp inte är tillfredställande, vilket kan vara innan institutet bryter mot de lagstadgade kapitalkraven. I det fallet föreslås att utgivaren ska ha rätt att ersätta investeraren med aktier eller motsvarande poster som avses i 3 kap. 2 § kapitaltäckningslagen. En förutsättning för detta är att de konstrueras på ett sådant sätt att institutet eller den finansiella företagsgruppen eller båda kan bevara sina finansiella resurser. För att säkerställa att de finansiella resurserna bevaras föreslår FI att det ska krävas medgivande från FI för att få ersätta räntan med aktier eller motsvarande poster.

2.1.5 Begränsade incitament till återköp och inlösen

Direktiv 2009/111/EG, Artikel 1, punkt 10 (Direktiv 2006/48/EG, Artikel 63a, punkt 2), CEBS riktlinjer om hybrider punkt 53-55 och 57

Förslag om ändring av 7 kap. 18 §

I 7 kap. 18 § föreslår FI ändringar som bygger på reglerna i direktiv 2009/111/EG som anger att primärkapitaltillskott endast får innehålla vissa incitament att lösa in eller återköpa tillskottet. Sådana incitament ska enligt förslaget vara av begränsad karaktär. Vägledning om vad som menas med begränsad karaktär kan hämtas från CEBS riktlinjer om hybrider som anger att de tillåtna incitamenten kan vara av ekonomisk-, ryktes- eller annan liknande karaktär.

I 7 kap. 18 § beskrivs två typer av incitament av begränsad karaktär som är godtagbara. Som nämnts ovan kan även andra typer av incitament vara godtagbara om de bedöms vara begränsade.

Incitament till inlösen får, enligt 7 kap. 18 §, inträffa tidigast tio år efter att ett tillskott har tagits upp. Om ett incitament att återköpa ett evigt primärkapitaltillskott inte utnyttjats får tillskottet inte omklassificeras. Tillskottet får alltså fortfarande högst uppgå till 15 procent av det primära kapitalet.

2.1.6 Återbetalning och återköp

Direktiv 2009/111/EG, Artikel 1, punkt 10 (Direktiv 2006/48/EG, Artikel 63a punkt 2 andra stycket), CEBS riktlinjer om hybrider punkt 59, 63-65, 69 och 71c

Förslag om ändring av 7 kap. 23 §

FI föreslår en ändring av 7 kap. 23 § som bygger på direktiv 2009/111/EG och CEBS riktlinjer om hybrider. Förslaget innebär att primärkapitaltillskott som får ingå i det primära kapitalet med 15 respektive 35 procent kan återköpas eller återbetalas efter medgivande av FI.

Enligt förslaget kan FI lämna medgivande till återköp eller återbetalning tidigast fem år efter det att tillskottet tagits upp eller emitterats. Vidare anges att FI när som helst får ge tillstånd till en förtida inlösen om det sker en förändring av gällande skatteregler eller bestämmelser om regleringsmässig klassificering av instrumentet som inte kunde förutses när tillskottet togs upp eller emitterades. Medgivande kan även lämnas tidigare om tillskottet innan det återköps eller återbetalas ersätts med kapital på minst motsvarande belopp och av samma eller högre kvalitet. Det krävs således att utgivaren ersatt det tillskott som ska återköpas eller återbetalas innan återlösen kan ske.

Nuvarande tredje stycket i 7 kap. 23 §, enligt vilket FI kan medge att återköp eller återbetalning kan ske innan fem år har förflutit sedan tillskottet togs upp eller emitterades om det föreligger särskilda skäl, föreslås utgå. Detta eftersom direktiv 2009/111/EG föreskriver att det ska ha förflutit fem år.

Återbetalning eller återköp får endast ske om institutet eller den finansiella företagsgruppen eller båda kommer att ha en tillfredställande finansiell situation under en överskådlig framtid. Med överskådlig framtid avses här en tidsperiod om tre år vilket baseras på CEBS riktlinjer om hybrider. Begreppet finansiell situation har som framgår i avsnitt 2.1.3 en vidare innebörd än den nuvarande lydelsen i 7 kap. 23 § som anger att ”institutets kapitaltäckningsgrad är tillfredsställande på lång sikt”. CEBS riktlinjer om hybrider beskriver att vid återköp eller återbetalning av tillskottet ska bl.a. institutets likviditet och lönsamhet beaktas. Därför ändras lydelsen ”kapitaltäckningsgrad på lång sikt” till den vidare termen ”finansiell situation”. FI:s förslag till ändring av 7 kap. 23 § innebär därför att den finansiella situationen måste vara tillfredställande oavsett om tillskottet ersätts med annat kapital eller inte. Ansökan om återköp eller återbetalning av primärkapitaltillskott ska minst innehålla:

- en utförlig förklaring till varför utgivaren vill återköpa eller återbetala tillskottet,
- uppgift om aktuell kapitaltäckningssituation samt en bekräftelse på att institutet efter återköp eller återbetalning uppfyller alla väsentliga krav i de författningar som reglerar dess verksamhet,
- en kapitaltäckningsprognos för de närmaste tre åren inklusive stressade kapitaltäckningsscenario, samt
- en redogörelse för om institutet har tillräckligt med kapital för att möta de risker som dess verksamhet kan bli exponerat för.

FI kan vid behov begära in ytterligare uppgifter.

2.1.7 Ianspråktagande för att absorbera förluster och möjliggöra en rekapitalisering

*Direktiv 2009/111/EG, Artikel 1, punkt 10 (Direktiv 2006/48/EG, Artikel 63a punkt 4), CEBS riktlinjer om hybrider punkt 105, 107, 112 och 114-116
Förslag om ändring av 7 kap. 25 och 26 §§*

FI föreslår att 7 kap. 25 § ändras i enlighet med direktiv 2009/111/EG så att ett primärkapitaltillskott som får inräknas i det primära kapitalet med 15 respektive 35 procent ska kunna tas i anspråk för att absorbera förluster och möjliggöra en rekapitalisering. Förslaget till ändring av 7 kap. 26 § reglerar hur ett primärkapitaltillskott kan tas i anspråk. De metoder som enligt FI:s förslag kan användas är konvertering till aktier och liknande instrument eller nedskrivning.

Enligt den nuvarande lydelsen i 7 kap. 25 § ska ett primärkapitaltillskott kunna tas i anspråk för att täcka förluster så att institutet därigenom kan fortsätta sin verksamhet utan att behöva träda i likvidation. FI:s förslag till ändring av 7 kap. 25 § innebär att det i avtalsvillkoren för primärkapitaltillskott ska finnas en förutbestämd nivå när tillskottet *kan* ianspråkta. FI väljer att inte definiera denna nivå till ett exakt mått utan lämnar till parterna att avtala om detta. Nivån ska i avtalet uttryckas med ett eller flera kapitaltäckningsmått och andra relevanta mått som anger när utgivaren kan ianspråkta tillskottet för att absorbera förluster och möjliggöra en rekapitalisering av institutet. Nivån ska sättas så att institutets förmåga att fortsätta sin verksamhet under överskådlig framtid inte äventyras. Ett institut har förmåga att fortsätta sin verksamhet om ytterligare förluster kan absorberas efter det att institutets utdelningsbara medel är uttömda och solvensen eller institutets överlevnadsförmåga inte hotas.

För att ett tillskott ska få inräknas som primärt kapital krävs medgivande av FI. Vid ansökan om medgivande kommer FI bedöma om den i avtalet definierade nivån gör det möjligt för institutet att ianspråkta tillskottet för att absorbera förluster och möjliggöra en rekapitalisering av institutet. Bedömningen av denna nivå utgår från den samlade kapitalbedömningen som görs av institutet.

CEBS riktlinjer om hybrider beskriver att det i avtalet ska anges vilken metod som ska användas vid ianspråktagande. Vidare ska det framgå av avtalsvillkoren vid vilken nivå ianspråktagande av tillskottet får ske. Om institutet eller den finansiella företagsgruppen når den i avtalet definierade nivån kan FI begära att utgivaren ianspråkta tillskottet enligt den valda metoden. FI:s förslag om ändring av 7 kap. 25 § innebär att FI ska kunna kräva att tillskotten ianspråkta men att utgivaren själv får välja metod. Metoden måste dock möjliggöra för utgivaren att omedelbart ianspråkta tillskottet.

Enligt FI:s förslag om ändring av 7 kap. 25 § ska det dessutom framgå av avtalsvillkoren för ett primärkapitaltillskott att utebliven betalning inte medför någon rätt för innehavaren av instrumentet att vidta rättsliga åtgärder. Investeraren kan alltså inte ansöka om konkurs eller vidta exekutiva åtgärder mot utgivaren med hänvisning till att avtalsvillkoren inte följts.

Bestämmelser om hur ianspråktagande av primärkapitaltillskott får göras för tillskott som får inräknas i det primära kapitalet med 15 respektive 35 procent finns i 7 kap. 26 §. Huvudregeln är att ianspråktagande är oåterkalleligt och definitivt. Utgivaren ges dock en möjlighet att åter skuldföra tillskott om det finns disponibla vinstmedel hos utgivaren enligt fastställd balansräkning efter beslut av stämman. Om ianspråktagande sker genom konvertering är ianspråktagandet alltid definitivt. Ett ianspråktagande ska ske proportionellt (pro rata) med minskning av annat kapital enligt 3 kap. 2 § kapitaltäckningslagen. När ett institut når den i avtalet definierade nivån ska alla förluster därefter delas pro rata med aktieägarna. Detta för att innehavarna av primärkapitaltillskott efter ianspråktagande inte ska bli efterställda aktieägare i fråga om förlusttäckning.

Om det finns disponibla vinstmedel hos en utgivare enligt fastställd balansräkning får ett primärkapitaltillskott som tagits i anspråk genom annan metod än konvertering åter skuldföras. Återställandet av tillskottet ska ske pro rata med kapital enligt 3 kap. 2 § kapitaltäckningslagen. Detta möjliggör för institutet att lättare erhålla kapital eftersom disponibla vinstmedel inte i full utsträckning kan användas för att återställa ianspråktaget primärkapitaltillskott.

2.1.8 Övriga ändringar

CEBS riktlinjer om hybrider punkt 73 och 104

Förslag om ändring av 7 kap. 15, 20, 24 §§ och 8 kap. 10 §

De ändringar som föreslås i 7 kap. 15 och 20 §§ gäller alla kategorier av primärkapitaltillskott och innebär att säkerhet för primärkapitaltillskott får ställas av annan än utgivaren eller närstående till utgivaren. FI föreslår även ändring av 8 kap. 10 § med innebörden att säkerhet får ställas av annan av utgivaren eller närstående till utgivaren avseende eviga förlagslån. Dessa ändringar baseras inte på någon direktivändring. FI beaktar i stället CEBS riktlinjer om hybrider. Dessa riktlinjer anger även att det inte får finnas någon överenskommelse som juridiskt eller ekonomiskt medför företräde för fordran i förhållande till andra av utgivarens kreditorer. Det kravet uppfylls redan enligt FI:s bedömning genom att det anges i 7 kap. 19 § att primärkapitaltillskotten måste vara efterställd all annan upplåning.

Förslaget till ändring av 7 kap. 24 § innebär att det införs gränsvärden för hur stor del av primärkapitaltillskottet som institutet kan få tillstånd att återköpa. Dessa gränsvärden följer av vad som anges i CEBS riktlinjer om hybrider och baseras inte på kapitaltäckningsdirektiven.

2.1.9 Avdrag

*CEBS riktlinjer om Artikel 57 a, punkt 27, 42 och 43
Förslag om ny 9 kap. 4 a §*

FI föreslår en ny paragraf 9 kap. 4 a § som innebär att avdrag från det primära kapitalet ska göras om institutet känner till att det har varit med och finansierat köp av instrument som ingår i dess kapitalbas. Den föreslagna ändringen baseras på CEBS riktlinjer om artikel 57 a. FI föreslår därutöver att bestämmelsen även ska omfatta finansiella företagsgrupper.

2.1.10 Rapporten om kapitaltäckning och stora exponeringar

*CEBS revised guidelines on common reporting, Capital and Group Solvency
Details*

FI föreslår ändring av rapporten om kapitaltäckning och stora exponeringar som institut och finansiella företagsgrupper ska lämna enligt fjärde kapitlet i föreskriften. Förslaget ställer krav på att de olika kategorierna av primärkapitaltillskott, som föreslås införas genom de föreslagna 7 kap. 16 a-c, inklusive de tillskott som omfattas av förslagens övergångsbestämmelser ska specificeras i rapporten. Specificeringen av tillskotten flyttas från rad A4 till rad A46.

2.1.11 Övergångsbestämmelser

*Direktiv 2009/111/EG, Artikel 1, punkt 37 (Direktiv 2006/48/EG, Artikel 154
punkt 9)
Förslag till övergångsbestämmelser i FFFS 2007:1*

Förslaget till övergångsbestämmelser innebär att primärkapitaltillskott som en utgivare erhållit tillstånd att räkna in i det primära kapitalet före den 31 december 2010 fortsättningsvis får medräknas i den utsträckning som övergångsreglerna medger. De föreslagna reglerna om primärkapitaltillskott ställer krav på att tillskotten innehåller villkor som gör det möjligt att absorbera förluster och möjliggöra en rekapitalisering. Motsvarande regler finns inte i dag. FI har därmed inte tidigare tagit ställning till sådana villkor för existerande primärkapitaltillskott. Om det finns primärkapitaltillskott utgivna före den 31 december 2010 som uppfyller de föreslagna villkoren får dessa, efter medgivande från FI, inräknas i den utsträckning som de nya reglerna medger.

2.2 Stora exponeringar

FI föreslår ändringar avseende de undantag som institut ska göra vid bestämmande av stora exponeringar. Den största förändringen är att de undantag som finns avseende institutsexponeringar föreslås tas bort. Anledningen till det är att institutsexponeringar bör behandlas och rapporteras på samma sätt som andra exponeringar. Nuvarande system är en komplicerad mix av riskviktning och differentierade löptider och det har visat sig att det inte är tillräckligt säkert ur ett stabilitetsperspektiv. Om ett institut går i konkurs kan det leda till att andra institut dras med, vilket i sin tur kan leda till en systemkris.

FI föreslår att exponeringar mot institut som förfaller påföljande bankdag, som är i DKK, NOK eller SEK och inte ingår i dessa instituts kapitalbas, ska undantas. Säkerställda obligationer med en löptid över tre år föreslås undantas i högre utsträckning än i dag. Förslaget bygger på direktivet men är ett undantag som medlemsländerna får välja att genomföra eller inte.

Vid beräkning av den sammanlagda exponeringen mot en kund föreslår FI att de tillgångar som är underliggande andra tillgångar, t.ex. i en fond eller en värdepapperisering, ska identifieras och sammanräknas med andra exponeringar i institutet mot den kunden.

För att öka institutens flexibilitet föreslås nu gällande undantag avseende garantier och säkerheter omformas till ett mer generellt regelverk. Dessa föreslås enbart få tas hänsyn till, vid bestämmande av stora exponeringar, om en exponering mot den tredje parten får samma eller lägre riskvikt än den ej säkrade exponeringen mot kunden.

FI föreslår även att fler uppgifter om institutets och den finansiella företagsgruppens stora exponeringar ska rapporteras i rapporten om kapitaltäckning och stora exponeringar.

2.2.1 *Grupp av kunder med inbördes anknytning*

*CEBS riktlinjer om stora exponeringar punkt 54-60
Förslag om ändring av 34 kap. 2 §*

FI föreslår en ändring av 34 kap. 2 § som innebär att instituten ska göra en noggrann och dokumenterad analys av samtliga exponeringar som överstiger 2 procent av kapitalbasen med avsikten att identifiera de exponeringar som bör sammanräknas som en exponering mot en grupp av kunder med inbördes anknytning. Denna ändring saknar FI författningsstöd till. FI bedömer dock att regeringen kommer att utföra bemyndigande om detta.

Kravet på att sammanräkna samtliga exponeringarna mot en grupp av kunder med inbördes anknytning framgår sedan tidigare av 7 kap. 3 § kapitaltäckningslagen. Den föreslagna ändringen innebär tydligare krav på att den

analys som ligger till grund för sammanräkningen ska vara noggrant utförd och dessutom att den ska dokumenteras och arkiveras. Identifieringen av möjliga anknytningar utifrån risksynpunkt ska göras som en integrerad del av institutets kreditgivnings- och övervakningsprocess. Det bör ligga i institutets intresse att identifiera alla möjliga anknytningar för att få en klar bild över sina koncentrationsrisker.

Institut ska öka intensiteten i sin analys i samband med att exponeringen ökar. FI förslår att en noggrann och dokumenterad analys ska göras av samtliga exponeringar som överstiger 2 procent av kapitalbasen. Institutet ska använda all tillgänglig information för att identifiera anknytningar mellan kunder. Institut ska exempelvis samla den kunskap och information som enskilda lånehandläggare besitter. Varje institut och finansiell företagsgrupp ska ha en väl fungerande process för att identifiera grupper av kunder med inbördes anknytning. Processen ska vara dokumenterad.

Av 7 kap. 3 § kapitaltäckningslagen framgår det att ett instituts exponering mot en kund eller grupp av kunder inte får överstiga 25 procent av institutets kapitalbas. Det innebär att alla exponeringar mot en kund eller grupp av kunder med inbördes anknytning ska sammanräknas oavsett storlek.

2.2.2 Erhållen garanti eller säkerhet

*Direktiv 2009/111/EG, Artikel 1, punkt 23 a-b och 28 (Direktiv 2006/48/EG, Artikel 112, punkt 2 och 4 och Artikel 117 punkt 1-2)
Förslag om ändring av 34 kap. 3 §*

FI föreslår en ändring av 34 kap. 3 §. En exponering mot en kund som skyddas av tredje part, genom exempelvis en medräkningsbar garanti, får enligt nu gällande föreskrifter i 34 och 35 kap. behandlas som om den avser denna tredje part i stället för kunden. Ändringsförslaget tar inte bort denna möjlighet men inför krav på att en exponering mot garantigivaren, d.v.s den tredje parten, ska kunna tilldelas samma eller lägre riskvikt jämfört med riskvikten för exponeringen mot kunden enligt schablonmetoden för kreditrisk. Det godtas alltså inte att diversifiering sker till motparter vars exponeringar erhåller en högre riskvikt.

En förutsättning för att exponeringen ska kunna anses vara mot en tredje part är, liksom tidigare, att kreditriskskyddet är medräkningsbart enligt underavsnitt G3 alternativt L3. Det innebär att hänsyn exempelvis ska tas till eventuell löptidsobalans, skillnader i valuta samt partiell täckning enligt dessa underavsnitt.

Enligt FI:s förslag får finansiella säkerheter, liksom tidigare, beaktas vid bestämmande av stora exponeringar. I kreditinstitutdirektivet har det varit upp till medlemsländerna att avgöra om finansiella säkerheter ska få beaktas vid bestämmande av stora exponeringar. FI har infört dessa undantag. För att öka institutens flexibilitet har direktiv 2009/111/EG tagit bort dessa specifika undantagsmöjligheter och inför i stället ett mer generellt regelverk.

Det är emellertid inte möjligt att tillgodoräkna sig kreditriskskydd, för icke-finansiella säkerheter. Ett undantag är fastigheter som får medräknas enligt de i dag gällande bestämmelserna i 35 kap. 11 §.

2.2.3 Exponeringar med underliggande tillgångar

*CEBS riktlinjer om stora exponeringar punkt 66-79
Förslag om ändring av 35 kap. 5 §*

FI förslår att 35 kap. 5 § ändras så att det införs tydligare krav på analys av exponeringarnas underliggande tillgångar och i vilken mån dessa exponeringar ska sammanläggas med exponeringar mot samma kunder (grupp av kunder med inbördes anknytning) vid bestämmande av stora exponeringar. Denna ändring saknar FI författningsstöd till. FI bedömer dock att regeringen kommer att utförda bemyndigande till FI om hur underliggande tillgångar ska analyseras vid bestämmande av stora exponeringar.

Huvudregeln är att samtliga underliggande tillgångar ska identifieras och att eventuella exponeringar mot samma kund läggas samman. Institutet ska analysera exponeringen utifrån den ekonomiska innebörden och de risker som är inneboende i exponeringens struktur.

Sammanläggning av exponeringar mot olika fonder behöver inte ske även om dessa förvaltas av samma fondbolag. Varje enskild fond ses som en kund vid bestämmande av stora exponeringar, oavsett om institutet känner till alla underliggande tillgångar. Dessa fonders underliggande tillgångar ska också analyseras avseende om de sammanräknat med andra exponeringar mot samma kunder i institutet inte överstiger gränserna för stora exponeringar.

Om institutet inte känner till exponeringarnas underliggande tillgångar ska exponeringar mot dessa ”okända kunder” läggas samman och redovisas som en exponering mot en okänd kund. Institutet ska kunna visa att regelarbitrage inte har påverkat val av beräkningsmetod.

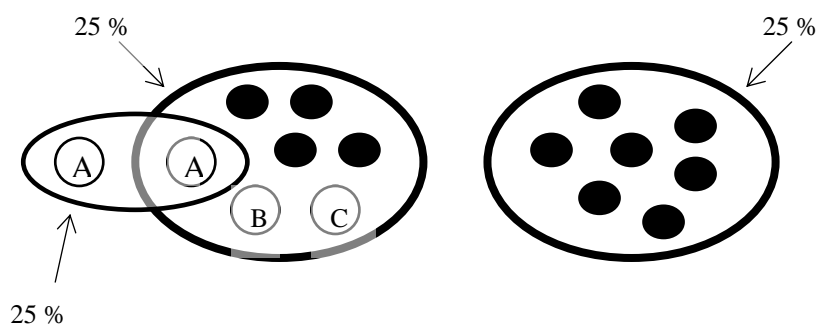
Alla exponeringars underliggande tillgångar som inte identifieras ska hänföras till en och samma kund, den ”okända” kunden. Det är alltså inte en okänd kund per exponering med underliggande tillgångar. Om alla enskilda underliggande tillgångar var och en för sig är mindre än 5 procent av den totala exponeringen (t.ex. fonden) behöver de underliggande exponeringarna inte redovisas som en exponering mot en okänd kund. En viktig faktor att ta hänsyn till vid bedömningen av den risk som härstammar från de underliggande tillgångarna är hur väldiversifierad portföljen är. En exponering vars underliggande tillgångar är väldiversifierade anses inte utgöra en tillräckligt hög risk för att kräva att de okända exponeringarna sammanräknas som en exponering mot en okänd kund. Vid tillämpning av denna lättnadsregel kan de fonder som en fondandelsfond har innehav i analyseras och dessa underliggande fonders

innehav tas med vid bedömningen om enskilda underliggande tillgångar är mindre än 5 procent. Detta innebär alltså att genomlysning får ske i fler nivåer.

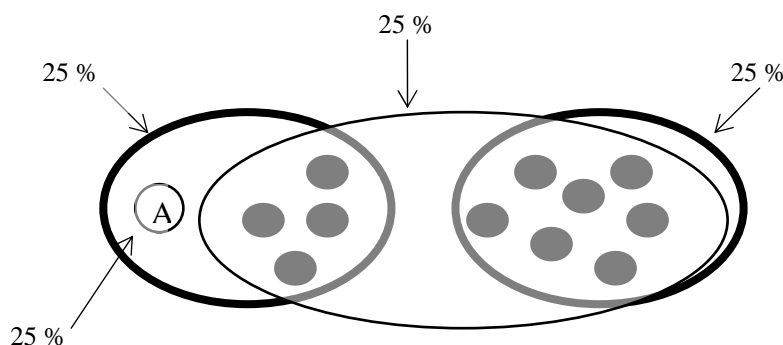
I fjärde stycket i 35 kap. 5 § föreslås ytterligare en lättnadsregel som innebär att exponeringens underliggande tillgångar inte behöver sammanläggas med andra exponeringar mot samma kund om institutet kan visa att samtliga underliggande tillgångarna var och en för sig tillsammans med andra exponeringar mot samma kund inte överstiger 2 procent av institutets kapitalbas. Institutet ska kunna säkerställa detta genom att löpande, minst månadsvis, följa tillgångens placeringsriktlinjer samt de faktiska exponeringarna. Frekvensen i uppföljningen ska anpassas till förändringstakten avseende exponeringens underliggande tillgångar.

Nedanstående bild illustrerar två exponeringar som har underliggande tillgångar t.ex. två fonder. Avseende exponeringen till vänster känner institutet till en del av de underliggande tillgångarna, A, B och C, men inte de andra tillgångarna (svarta punkter). Den underliggande tillgången A har institutet även en annan exponering emot. Dessa två sammanräknas och ska tillsammans inte överskrida tillämplig gräns för stora exponeringar, i det här exemplet 25 procent. Tillgång B och C ses som enskilda exponeringar och får var och en inte överskrida gränsen för stora exponeringar.

Avseende den högra exponeringen har institutet ingen information om någon av de underliggande tillgångarna. För de underliggande tillgångarna, som institutet inte känner till kan de dock, för både den högra och i den vänstra exponeringen, visa att alla enskilda tillgångarna var och en för sig sammanlagda med övriga exponeringar i institutet inte överstiger 2 procent av kapitalbasen. Dessa behöver då inte sammanräknas som en okänd kund utan de ska var för sig inte överskrida gränsen för stora exponeringar. Den vänstra exponeringen får inte överskrida gränsen för stora exponeringar inkluderat tillgång A, B och C.

Nedanstående bild illustrerar det fall då institutet inte har någon information om de underliggande tillgångarna och inte kan tillämpa något undantag utan ska sammanräkna de okända tillgångarna som en exponering mot en okänd kund. I det vänstra fallet känner institutet till exponering A och ska då behandla den som en enskild exponering. I det här exemplet har institutet inga andra exponeringar mot A. I det här fallet ska varje enskild exponering, exponering A samt exponeringen mot en okänd kund understiga tillämplig gräns för stora exponeringar, i det här exemplet 25 procent. Sammanfattningsvis innebär detta att det för dessa två exponeringar blir fyra stycken exponeringar (se illustration nedan) som ska bedömas avseende om de understiger tillämpligt gränsvärde för stora exponeringar.

2.2.4 Borttagande av undantag för institutsexponeringar

*Direktiv 2009/111/EG, Artikel 1, punkt 24 och 27 och Artikel 2, punkt 3
(Direktiv 2006/48/EG Artikel 113 och 119, Direktiv 2006/49/EG Artikel 30)
Förslag om borttag av 35 kap 6 § punkt 4, 7 § punkt 1 och 3 samt 9 och 10 §§*

FI föreslår att undantag för institutsexponeringar, vid bestämmande av stora exponeringar, tas bort i 35 kap. 6-10 §§. FI:s nuvarande föreskrifter har, liksom kreditinstitutsdirektivet, medgett att institutsexponeringar under vissa förutsättningar ska undantas vid bestämmande av stora exponeringar. Institutsexponeringar ska enligt förslaget behandlas och rapporteras på samma sätt som andra exponeringar. För andra exponeringar t.ex. mot hushåll och företag har hela exponeringen beaktats vid bestämmande av stora exponeringar.

Direktiv 2009/111/EG tar bort dessa möjligheter eftersom institutsexponeringar kan innebära lika hög risk för fallissemang som andra exponeringar. Om ett institut fallerar kan det dessutom leda till att andra institut dras med, vilket i sin tur kan leda till en systemkris. Under stressade situationer är det inte säkert att instituten kan nedbringa dessa exponeringar.

2.2.5 *Exponeringar som helt ska undantas*

Direktiv 2009/111/EG, Artikel 1, punkt 24 b-c, Artikel 2, punkt 3 (Direktiv 2006/48/EG Artikel 113, Direktiv 2006/49/EG Artikel 30)

Förslag om ändring av 35 kap. 6 §

FI föreslår att ytterligare två undantag från vad som räknas med vid bestämmande av stora exponeringar genomförs i 35 kap. 6 § och att undantag avseende medräkningsbara finansiella säkerheter tas bort.

FI föreslår att outnyttjade kreditmöjligheter som är av lågriskkaraktär enligt 17 kap. 5 § ska undantas. En förutsättning är dock att dessa enbart kan utnyttjas om gränsen för stora exponeringar enligt 7 kap. 3 § inte överskrids.

Enligt kreditinstitutsdirektivet ska vissa exponeringar helt eller delvis undantas vid bestämmande av stora exponeringar. Direktiv 2009/111/EG tydliggör vilka exponeringar som ska undantas vid bestämmande av stora exponeringar och vilka exponeringar som medlemsländerna helt eller delvis får medge att instituten undantar. Det undantag som FI föreslår ska införas, enligt föregående stycke, är ett sådant undantag som det inte är upp till medlemsländerna att besluta om.

FI föreslår även att exponeringar mot institut helt får undantas om de förfaller nästa bankdag, inte ingår i institutets (kundens) kapitalbas och är angivna i DKK, NOK och SEK. Detta gäller exponeringar med kontrakterad förfalldag nästkommande dag, s.k. over-night transaktioner. Undantaget gäller inte för medel på bankkonton som kan sägas upp nästkommande dag och exponeringar som automatiskt förlängs om ingen uppsägning sker.

FI:s förslag om att begränsa undantaget till skandinaviska valutor bygger på den valmöjligheten som varje medlemsland har, d.v.s som är ett nationellt val. Direktivet medger undantag om exponeringen inte är i en stor handelsvaluta, sett ur ett europeiskt perspektiv. FI anser att det föreligger en risk för att institut, om detta undantag helt införs, bygger upp stora positioner i illikvida valutor. Valutakursen på illikvida valutor kan ha en hög volatilitet, vilket under en stressad situation kan innebära stora, realiserade eller orealiserade, förluster för instituten. FI föreslår därför att detta undantag begränsas till att endast gälla DKK, NOK och SEK.

Till följd av att finansiella säkerheter får beaktas vid bestämmande av stora exponeringar enligt den föreslagna 34 kap. 3 § föreslås de specifika undantag som rör finansiella säkerheter i 35 kap. 6 § utgå.

2.2.6 Exponeringar som ska räknas in med ett reducerat värde

*Direktiv 2009/111/EG, Artikel 1, punkt 24 b (Direktiv 2006/48/EG Artikel 113)
Förslag om ändring av 35 kap. 7 §*

FI föreslår att exponeringar mot säkerställda obligationer ska reduceras med 90 procent oavsett löptid. Detta innebär att 10 procent av exponeringen ska användas vid bestämmande av stora exponeringar. Detta utökar möjligheten för institut att undanta säkerställda obligationer eftersom FI:s förslag medför att en större del av säkerställda obligationer med en löptid på över tre år ska undantas. För säkerställda obligationer med en löptid på under tre år innebär FI:s förslag ingen ändring mot i dag avseende hur stor del som ska undantas. Direktiv 2009/111/EG lämnar, liksom det i dag gällande kreditinstitutsdirektivet, till medlemsländerna att besluta om säkerställda obligationer helt eller delvis ska undantas.

De i dag gällande undantagen för exponeringar mot säkerställda obligationer baseras på kreditinstitutsdirektivets bestämmelser om undantag för institutsexponeringar. Dessa bestämmelser avseende institutsexponeringar tas bort i direktiv 2009/111/EG. Detta resulterar i att det, för säkerställda obligationer, inte längre finns skäl att ha olika undantag beroende på löptid. Detta område har varit föremål för diskussion med övriga nordiska länder för att försöka uppnå en harmoniserad implementering i Norden och vårt förslag är resultatet av denna diskussion. FI anser inte att säkerställda obligationer helt bör undantas från regelverket om stora exponeringar. Det föreligger trots allt en koncentrationsrisk vid allt för stora exponeringar oberoende av exponeringens riskprofil.

Till följd av att finansiella säkerheter får beaktas vid bestämmande av stora exponeringar enligt förslag till ändring av 34 kap. 3 § föreslås undantaget i 34 kap. 7 § som rör finansiella säkerheter utgå.

2.2.7 Exponeringar som efter medgivande får räknas in med ett reducerat värde

*Direktiv 2009/111/EG, Artikel 1, punkt 24 c (Direktiv 2006/48/EG, Artikel 113.4)
Förslag om ändring av 35 kap 8. §*

FI föreslår att en valmöjlighet i 2009/111/EG utnyttjas och förs in i 35 kap 8 § innebärande att exponeringar som uppkommer på grund av andra länders lagstadgade krav på minimireserver eller likviditetskrav, och som anges i det landets valuta, får räknas in med ett reducerat värde efter medgivande från FI. I ansökan om medgivande föreslås att institutet ska uppge att exponeringen uppfyller kraven i punkt ett eller två och lämna in underlag som styrker detta. Institutet ska också ange skälen till varför gränsen för stora exponeringar behöver överskridas. FI kommer att, i varje specifikt fall, besluta om hur stor

del av exponeringen som ska undantas. Institutet bör i god tid lämna in en ansökan och beakta FI:s handläggningstider.

2.2.8 Övriga nationella val

Direktiv 2009/111/EG, Artikel 1, punkt 24 c (Direktiv 2006/48/EG, Artikel 113.4)

Som framgår av direktiv 2009/111/EG ges medlemsländerna rätt att bestämma om ett antal angivna undantag helt eller delvis ska genomföras. I detta avsnitt redogörs för sådana undantag som FI föreslår inte ska genomföras i myndighetens föreskrifter.

FI föreslår att undantaget som ger institut möjlighet att undanta exponeringar mot delstatliga regeringar eller lokala myndigheter som erhåller en riskvikt på 20 procent enligt schablonmetoden för kreditrisk inte genomförs. Detta undantag har sedan tidigare funnits i kreditinstitutsdirektivet och ändras inte genom direktiv 2009/111/EG annat än att det förtydligas att det är föremål för nationellt val. I nuvarande kapitaltäckningsförfordning undantas enbart exponeringar mot delstatliga regeringar eller lokala myndigheter som erhåller en riskvikt på 0 procent enligt schablonmetoden för kreditrisk. Bakgrunden till att FI föreslår att detta undantag inte ska genomföras är att dessa exponeringar inte är riskfria utan kan leda till betydande förluster.

FI föreslår inte heller att undantaget som ger institut möjlighet att undanta exponeringar utanför balansräkningen i form av outnyttjade kreditmöjligheter med medellågriskkaraktär enligt 17 kap 4 § punkt 2 med 50 procent genomförs. Anledningen är att de inte kan återtas villkorslöst utan avisering eller att de inte omfattas av effektiva bestämmelser om automatiskt återtagande om låntagarens kreditvärdighet försämras. Det är endast kreditmöjligheter som när som helst kan återtas utan föregående avisering som föreslås helt undantas i och med den föreslagna ändringen av 35 kap. 6 §.

Därutöver föreslår FI att ytterligare ett antal undantag inte genomförs då det såvitt FI känner till inte finns något behov av dessa i Sverige. De undantag som inte föreslås genomföras rör:

- Exponeringar mot regionala eller centrala kreditinstitut till vilka institutet är knutet i ett nätverk enligt bestämmelser i lag, bolagsordning eller motsvarande och som enligt dessa bestämmelser är ansvariga för likviditetsutjämning inom nätverket.
- Exponeringar mot institut som på icke-konkurrensutsatt grund erbjuder lån enligt bestämmelser i lag eller bolagsordning för att främja specifika sektorer i ekonomin under någon form av statlig övervakning och med begränsningar för utnyttjandet av sådana lån, under förutsättning att respektive exponeringar uppkommer genom sådana lån som förmedlas till låntagarna via andra institut.

- Rättsligt föreskrivna garantier som används när ett hypotekslån som finansieras genom utfärdande av hypoteksobligationer betalas till låntagaren före den slutliga registreringen av hypoteket i fastighetsregistret, förutsatt att garantin inte används för att minska risken i beräkningen av det riskvägda exponeringsbeloppet.
- 80 procent av andra garantier än kreditgarantier som grundas på bestämmelser i lag eller föreskrifter och som av ömsesidiga garantifonder med ställning som institut ställs ut till medlemmar.

2.2.9 Annan metod för bestämmande av stora exponeringar

Direktiv 2009/111/EG, Artikel 1, punkt 25 (b)-(c) (Direktiv 2006/48/EG, Artikel 114.3)

Förslag om ändring av 35 kap. 12, 13, 15 och 16 §§

Enligt nu gällande lydelse i 35 kap. 13 § får ett institut som har tillstånd att använda egna estimat av LGD och konverteringsfaktorer enligt IRK-metoden i underavsnitt L1, efter tillstånd av FI, använda sig av dessa estimat vid bestämmandet av stora exponeringar enligt 7 kap. 3 och 5 §§ kapitaltäckningslagen. FI föreslår att institut som har detta tillstånd men som inte använder dessa estimat för att bestämma stora exponeringar, i stället får använda den fullständiga metoden för finansiella säkerheter eller den metod som anges i den nu föreslagna ändringen av 34 kap. 3 § första stycket b vid bestämmandet av stora exponeringar. FI föreslår att ändringen införs i 35 kap. 13 §.

FI föreslår även en ändring av 35 kap. 14 § som innebär att ett institut som tillämpar den fullständiga metoden för finansiella säkerheter vid bestämmandet av stora exponeringar enligt 7 kap. 3 och 5 §§ kapitaltäckningslagen ska genomföra återkommande stresstester av sina kreditriskkoncentrationer.

Förslagen till ändringar av 35 kap. 12 och 13 §§ avser endast justeringar av hänvisningar till andra bestämmelser. Förslagen till ändringar av 35 kap. 15 och 16 §§ avser endast justeringar som ett resultat av att reglerna om gränser för stora exponeringar i 7 kap. 5 § kapitaltäckningslagen ändras.

2.2.10 Övergångsbestämmelser

Direktiv 2009/111/EG, Artikel 1, punkt 37

Förslag om övergångsbestämmelser

FI föreslår att övergångsbestämmelser ska införas gällande institutens möjlighet att under en övergångsperiod på två år reducera institutsexponeringar, eftersom det föreslås att denna typ av exponering inte längre får undantas. Detta gäller dock enbart för exponeringar som har uppstått före den 31 december 2009.

2.2.11 *Kapitaltäckningsrapport*

*Direktiv 2009/111/EG, Artikel 1, punkt 21 (Direktiv 2006/48/EG, Artikel 110)
CEBS riktlinjer om rapportering av stora exponeringar
Förslag till ändring i Bilaga 2, Rapport om kapitaltäckning och stora
exponeringar*

FI föreslår att rapportens bilaga P och Q ändras. De föreslagna ändringarna är en följd av ändringar i direktiv 2009/111/EG och baseras även på den vägledning som CEBS har gett ut angående rapportering av stora exponeringar. FI föreslår även att ytterligare uppgifter som inte baseras på ett direktiv ska rapporteras om stora exponeringar.

Bilaga P

Texten till raderna i bilagan föreslås uppdateras som en följd av att gränserna för när en stor exponering blir otillåten ändras. Direktiv 2009/111/EG ändrar dessa gränser, vilket innebär att gränserna sannolikt även kommer att ändras i kapitaltäckningslagen.

Bilaga Q1

FI förslår att nuvarande tabell Q tas bort och ersätts med tabell Q1. I denna tabell ska alla exponeringar som är lika med eller över 10 procent av kapitalbasen rapporteras (kolumn 4 i kapitaltäckningsrapporten), oavsett om exponeringarna därefter reduceras med medräkningsbara kreditriskskydd eller om de helt eller delvis undantas enligt kapitaltäckningsregelverket. De exponeringar som undantas enligt kapitaltäckningslagen 7 kap. 6 § 1-x behöver dock inte rapporteras (antal punkter i lagparagrafen beror på slutlig lagtext). Rapportering ska ske både av exponeringar mot kunder och grupper av kunder med inbördes anknytning. Kunder ska rapporteras individuellt oavsett om de ingår i en grupp av kunder eller inte.

Institut och finansiella företagsgrupper ska enligt FI:s förslag rapportera mer information om varje stor exponering. FI föreslår dock inte att all information enligt CEBS riktlinjer om rapportering av stora exponeringar tas in. Anledningen till det är tekniska begränsningar i FI:s system.

Bilaga Q2-Q3

Förslaget till nya tabeller, Q2-Q3, innebär att ett institut eller en finansiell företagsgrupp som har tillstånd att tillämpa en intern riskklassificeringsmetod för att beräkna kapitalkravet för kreditrisk eller en balansomslutning som överstiger 5 miljarder kronor ska rapportera de 20 största exponeringarna samt de 15 största företagsexponeringarna. De exponeringar som ska rapporteras ska vara de största oavsett hur stora de är jämfört med kapitalbasen, d.v.s. de kan både överstiga och understiga gränsen 10 procent för stora exponeringar. I de fall det finns företagsexponeringar som ingår bland de 15 största expone-

ringarna ska dessa rapporteras i båda tabellerna. Exponeringarna ska vara de största efter det att de exponeringar som ska undantas enligt kapitaltäckningsregelverket har beaktats. Rapportering av de största exponeringarna ska beräknas efter storleken på exponeringen före kreditriskreducering men efter att undantagen har tagits i beaktande d.v.s. de räknas inte in. Rapportering ska göras kvartalsvis. Institut och finansiella företagsgrupper som tillämpar schablonmetoden för kreditrisk och som har en balansomslutning som understiger 5 miljarder kronor behöver enbart rapportera dessa uppgifter en gång per kalenderår. Detta ska göras i samband med rapporteringen den 31 december. Storleken på balansomslutningen ska fastställas en gång om året, den 30 september. Detta är samma tidpunkt som används för att fastställa vilka institut som ska lämna rapportering av likviditetsrisk.

FI:s förslag i ovanstående stycke inför fler rapporteringskrav än vad som framgår av direktivet. Enligt direktiv 2009/111/EG ska enbart finansiella företagsgrupper som beräknar kapitalkravet för kreditrisk med en intern riskklassificeringsmetod rapportera de 20 största exponeringarna.

Rapporteringen i bilaga Q2 och Q3 är en viktig del i tillsynen av instituten. Stora institut och finansiella företagsgrupper kan ha en stor kapitalbas vilket leder till att de kan ha få exponeringar som överstiger 10 procent. Det kan ändå finnas stora exponeringar som är betydande sett ur ett riskhanteringsperspektiv. Genom att utöka rapporteringskravet till att omfatta de 20 största exponeringarna och de 15 största företagsexponeringarna ger det en utökad möjlighet för FI att få information om de finansiella företagsgruppernas riskprofil, vilken myndigheten ska använda i vår regelbundna analys av institutens risker.

Bilaga Q4

Rapportering ska precis som tidigare göras dels för enskilda kunder, dels för grupper av kunder med inbördes anknytning. I kapitaltäckningsrapporten föreslår FI en ny tabell som ska specificera vilka kunder som ingår i gruppen av kunder med inbördes anknytning. I kolumnen ”typ” ska en kod anges. Det finns fyra koder som är kopplade till olika typer av företag:

- 1 – ej institut
- 2 – institut
- 3 – koncerninterna institut
- 4 – ej koncerninterna institut

2.3 Tekniska ändringar

Nedan redovisas förslag till ändringar av teknisk karaktär. Dessa är huvudsakligen en följd av de ändringar som görs av direktiv 2009/27/EG, 2009/83/EG samt 2009/111/EG i bilagorna till kreditinstitutsdirektivet och kapitalkravsdirektivet. Flertalet ändringar i direktiven har gjorts mot bakgrund av att kommissionen har fått frågor avseende tillämpningen av de här reglerna.

FI föreslår bl.a. ändringar som avser hur kreditderivat som förfaller på det *n*:te fallissemanget i en korg av underliggande tillgångar ska hanteras vid beräkning av kapitalkrav.

En grundläggande syn i de föreslagna ändringarna är att tillgångar som har underliggande tillgångar i större utsträckning får analyseras i fler nivåer. FI föreslår att en del av värdet på de fondandelar som har erhållits som säkerhet för en exponering får användas för kreditriskreducering. I dag får enbart hela eller ingen del medräknas som finansiell säkerhet.

FI föreslår även att vid beräkning av riskvägt exponeringsbelopp för fonder, med tillämpning av en intern riskklassificeringsmetod (IRK-metod), får en analys av underliggande tillgångar göras. För den del av fondens underliggande innehav som institutet känner till får riskvägt exponeringsbelopp beräknas enligt den IRK-metod som institutet har tillstånd att använda för de tillgångs-slagen. I dag är det endast möjligt att använda en IRK-metod om institutet känner till alla exponeringar som ingår i fonden.

2.3.1 Risker i handelslagret

Kreditderivat som refererar till mer än en tillgång

Direktiv 2009/27/EG, Artikel 1, punkt 1a (Direktiv 2006/49/EG, Bilaga I, punkt 8 B)

Förslag om ändring av 13 kap. 36-37 §§

FI föreslår ändring av 13 kap. 36-37 §§. Ändringen innebär ett förtydligande avseende vad som gäller för en säljare av risk när detta sker genom att köpa ett kreditderivat som refererar till mer än en tillgång.

Kapitalkravsdirektivet innehåller detaljerade regler om hur en köpare av risk (säljare av skydd) ska beräkna kapitalkravet för specifik risk avseende kreditderivat som refererar till en korg av tillgångar. Enligt nuvarande lydelse i direktivet fastställs kapitalkravet för specifik risk, för säljaren av risk (köpare av skydd), som det omvända mot vad som gäller för säljaren av skydd.

Ändringen som nu görs i direktivet 2009/27/EG innebär att denna princip inte längre ska gälla för säljare av risk avseende kreditderivat som refererar till en korg av tillgångar. I stället införs specifika bestämmelser om hur kapitalkravet för specifik risk ska beräknas för en säljare av risk, d.v.s. när ett kreditderivat

som refererar till en korg av tillgångar har förvärvats. Ändringen föranleds av att tillämpningen av reglerna inte har fått avsedd effekt. För säljaren av risk fanns det tidigare inget krav på att kreditriskskydd även skulle finnas för fallissemang 1 till $n-1$ för att dessa referenstillgångar skulle få undantas vid beräkningen av kapitalkrav för specifik risk. Det lägre kapitalkravet motiverades inte av erhållet kreditriskskydd.

Enligt artikel 1 punkt 1a är en förutsättning för att få undanta den säkrade referenstillgången att det första fallissemanget avslutar kontraktet. Detta framgår i direktivet enbart för säljare av risk avseende derivat som förfaller till betalning på det första fallissemanget bland referenstillgångarna. FI föreslår att detta även ska gälla för köpare av risk. Denna förutsättning föreslås även utökas till att gälla för kreditderivat som förfaller till betalning på det n :te fallissemanget.

I kapitalkravsdirektivet bilaga I, punkt 8 A (v) regleras det hur kapitalkrav för en köpare av risk ska beräknas för kreditderivat som förfaller på det andra fallissemanget. Det finns inte reglerat hur kreditderivat som förfaller på det n :te fallissemanget ska hanteras. Detta har inte ändrats i direktivet men FI föreslår ändå att föreskriftens lydelse ändras till ” n :te fallissemanget” även för köparen av risk. Detta för att inte begränsa bestämmelsen till kreditderivat som förfaller till betalning på det andra fallissemanget. Ändring föreslås även avseende detta göras av kommissionen i utkastet till CRD III. Termen ”andra fallissemanget” i punkt 8 A (v) tredje meningen föreslås här ändras till ” n :te fallissemanget”. Även Baselkommitténs ramverk reglerar enbart fallissemang på första och n :te fallissemang.

Specifik risk

Direktiv 2009/27/EG, Artikel 1, punkt 1b (Direktiv 2006/49/EG, bilaga I, punkt 14, tabell 1)

Förslag om ändring av 13 kap. 45, 49, 64 §§ och Bilaga 5 Förteckning över index

FI föreslår att 13 kap. 45 och 49 §§ ändras. Förslaget innebär att finansiella instrument emitterade eller garanterade av företag som kvalificerar för kreditkvalitetssteg 3 ska erhålla en riskvikt för specifik risk på 0,25-1,6 procent, beroende på löptid, i stället för 8 procent som gäller i dag. Ändringen är en följd av att direktiv 2009/27/EG tar bort motstridigheten i dagens uppgifter i kreditinstitutsdirektivet avseende riskvikter vid beräkning av kapitalkrav för specifik risk.

FI föreslår även ändring av 13 kap. 64 § och bilaga 5 Förteckning över index med anledning av att ett antal index har ändrat namn.

2.3.2 Schablonmetod för kreditrisk

Leasing – exponeringsbelopp och exponeringsklass

Direktiv 2009/83/EG, Artikel 1, punkt 2(e) (Direktiv 2006/48/EG, Bilaga VI, del 1, punkt 90)

Förslag till ändring av 15 kap. 3, 5 §§, 16 kap. 51 § och förslag till ny paragraf 16 kap. 52 §

FI föreslår att det införs ett nytt stycke i 15 kap. 3 § som baseras på direktiv 2009/83/EG. Förslaget innebär att ett garanterat restvärde ska ingå i nuvärdet av minimileaseavgifterna förutsatt att garantin uppfyller kraven för att få tillgodoräknas.

Genom direktiv 2009/83/EG införs bestämmelser i schablonmetoden som tidigare endast har gällt för den intern riskklassificeringsmetoden (IRK-metod) i kreditinstitutsdirektivet. Ändringarna syftar till att minska skillnaderna avseende reglerna om leasing vid tillämpning av schablonmetoden respektive IRK-metoden. Tidigare har schablonmetoden inte innehållit några uttryckliga krav på att medräkna det garanterade restvärdet vid beräkningen av nuvärdet av minimileaseavgifterna.

I FI:s förslag till ändring i 15 kap. 5 § och 16 kap. 51 § tydliggörs det till vilken exponeringsklass en leasingexponering, som bestäms enligt 15 kap. 3 §, ska hänföras. Förtydligandet innebär att ett garanterat restvärde som inte inräknas i nuvärdet av minimileaseavgifterna ska hänföras till övriga poster och riskvägas enligt 16 kap. 51 §.

FI har i detta avseende föreslagit en tydligare reglering än direktivet. Direktiv 2009/83/EG anger att exponeringar avseende leasing ska hänföras till lämplig exponeringsklass. Detta har FI i nu gällande föreskrift redan tydliggjort avseende motsvarande bestämmelse i regelverket för den interna riskklassificeringsmetoden i 37 kap.

Tillämpning av beräkningsmetoden enligt 16 kap. 51 § leder till att riskvägt exponeringsbelopp för restvärdet ökar linjärt över tiden fram till dess att avtalet löper ut. Vid avtalets utgång uppgår riskvägt exponeringsbelopp till 100 procent av exponeringsbeloppet och det är först då som restvärderisken är realiserad.

Som en följd av att 16 kap. 51 § får en ny föreslagen lydelse förs innehållet i den nuvarande 16 kap. 51 § till en ny 16 kap. 52 §.

Kortfristiga exponeringar mot institut

Direktiv 2009/83/EG, Artikel 1, punkt 2(c)-(d) (Direktiv 2006/48/EG, Bilaga VI, del 1, punkt 14 och 73)

Förslag om borttag av nuvarande 16 kap. 15 § och ändring av 16 kap. 19 §

Då det har visat sig att 16 kap. 15 § inte är tillämplig för svenska institut föreslår FI att bestämmelsen upphävs. Direktiv 2009/83/EG har klargjort att bestämmelsen om kortfristiga exponeringar mot institut endast ska tillämpas när den kreditbetygsbaserade metoden används vid beräkning av kapitalkrav för institutsexponeringar.

Sverige har, i likhet med de flesta medlemsländer, valt att enbart implementera metoden som baseras på hemstatens kreditkvalitetssteg. Detta framgår av kapitaltäckningsförordningen. Det innebär att bestämmelsen som gäller när den kreditbetygsbaserade metoden används inte ska gälla.

FI föreslår även att 16 kap. 19 § ändras så att det klargörs att bestämmelsen ska gälla exponeringar mot företag med en kortfristig kreditvärdering och inte kortfristiga exponeringar. Bestämmelsen har tidigare lämnat utrymme för fel-tolkningar.

2.3.3 Beräkning av exponeringsbelopp för derivatkontrakt

Exponeringsbelopp för kreditderivat

Direktiv 2009/111/EG Artikel 1, punkt 39 b (Direktiv 2006/48/EG, Bilaga III, del 2, punkt 3)

Förslag om ändring av 18 kap. 3 § och 40 kap. 11 §

FI föreslår att 18 kap. 3 § och 40 kap. 11 § ändras i enlighet med direktivet för att förtydliga hur kreditderivat som har köpts för att skydda en exponering i övrig verksamhet eller en motpartsriskexponering ska hanteras vid beräkningen av kapitalkrav. Dessa kreditderivat får inkluderas vid beräkningen av kapitalkravet, under förutsättning att samtliga kreditderivat konsekvent inkluderas. Det hindrar institut från att välja vilka exponeringar som ska inkluderas vid beräkningen av exponeringsbelopp. Tidigare har det varit möjligt att på det sättet få ner det totala kapitalkravet genom att enbart inkludera exponeringar som har ett negativt värde vid beräkningen av exponeringsbeloppet. Vid beräkning av riskpositionen under riskmetoden kan positionerna med motsatt tecken avräknas mot varandra.

Kreditswappar som refererar till en korg av underliggande tillgångar

Direktiv 2009/111/EG Artikel 1, punkt 39 c (Direktiv 2006/48/EG, Bilaga III, del 5, punkt 15)

Förslag om ändring av 18 kap. 14, 23 och 26 §§

Riskposition

FI föreslår en ändring av 18 kap. 14 § som förtydligar hur riskpositioner för räntebärande referensinstrument som ingår i en korg av underliggande tillgångar för en kreditswappar som förfaller på det *n*:te fallissemanget, enligt riskmetoden, ska beräknas.

Säkringsmängd

FI föreslår att det klargörs i 8 kap. 23 § att varje räntebärande referensinstrument, för en creditswapp, som förfaller till betalning på det *n*:te fallissemanget i en korg av underliggande tillgångar, ska anses vara en säkringsmängd.

Multiplikator

FI föreslår en ändring av 18 kap. 26 § som tydliggör vilken multiplikator räntebärande referensinstrument, som är underliggande instrument för en creditswapp som förfaller på det *n*:te fallissemanget i en korg av underliggande tillgångar, ska tilldelas. Förslaget innebär att multiplikatorn för dessa räntebärande referensinstrument blir 0,3 procent respektive 0,6 procent, beroende på erhållen kreditvärdering, mot 10 procent enligt punkt 10 i tabellen som i dag tillämpas.

Trots att det i direktivet inte har gjorts någon ändring i tabellen anser FI dock att tabellen i föreskrifterna bör ändras då det blir mer överskådligt.

FI föreslår även en ändring av 18 kap. 26 § sista stycket. Denna ändring förtydligar att referensinstrument från olika creditswappar som förfaller på det *n*:te fallissemanget inte ska inkluderas i samma säkringsmängd utan hänföras till separata enskilda säkringsmängder.

Beräkning av exponeringsbelopp under den avancerade riskmetoden för motpartsrisk - Nettningsmängd

Direktiv 2009/111/EG, Artikel 1, punkt 39 a (Direktiv 2006/48/EG, Bilaga III, del 1, punkt 5)

Förslag om ändring av 61 kap. 6 §

FI förslår en ändring av 61 kap. 6 § som gäller hur nettningsmängder ska fastställas under den avancerade riskmetoden för motpartsrisk. Definitionen av vad som kan anses vara en nettningsmängd har utökats i direktiv 2009/111/EG. En nettningsmängd består enligt den utökade definitionen av en grupp transaktioner med en motpart som omfattas av ett bilateralt avtal om nettoberäkning som uppfyller kraven i 26 och 56 kap. För alla andra transaktioner ska varje transaktion individuellt utgöra en nettningsmängd. Enligt direktiv 2009/111/EG får alla nettningsmängder mot samma motpart, under den avancerade riskmetoden för motpartsrisk, behandlas som en nettningsmängd, om negativa simulerade marknadsvärden för enskilda nettningsmängder sätts till noll i beräkning av den förväntade exponeringen. Detta är ett undantag från huvudregeln att nettnings mellan olika nettningsmängder inte är tillåten.

FI förslår att bestämmelsen förs in i 61 kap. 6 § i stället för i definitionen i 2 kap. Skälet till det är att det är en så detaljerad beskrivning att det är mer pedagogiskt att ta in bestämmelsen i anslutning till beskrivningen av hur

exponeringsbeloppet för varje nettningsmängd ska beräknas enligt den avancerade riskmetoden för motpartsrisk.

2.3.4 Kreditriskkydd

Konverteringsfaktorer

Direktiv 2009/83/EG, Artikel 1, punkt 8, b-d, h-j (Direktiv 2006/48/EG, Bilaga VIII, del 3, punkt 26, 33, 69, 87, 88, 90, 91, 92)

FI bedömer inte att någon ändring i föreskriften är nödvändig med anledning av direktivändringen eftersom det redan framgår av 24 kap. 14 § och 53 kap. 16 § att institutet ska beräkna effekten av garantin eller kreditderivatet för åtaganden utanför balansräkningen innan institutet applicerar relevant konverteringsfaktor. Direktiv 2009/83/EG innehåller en rad ändringar avseende att konverteringsfaktorn 100 procent ska användas vid beräkningen av hur stor del av en post utanför balansräkningen som täcks av en medräkningsbar garanti eller kreditderivat.

Finansiella säkerheter - Fondandelar

Direktiv 2009/83/EG, Artikel 1, punkt 6 (a)-(b) (Direktiv 2006/48/EG, Bilaga VIII, del 1, punkt 9 och 11)

Förslag om ändring av 25 kap. 4 § och 55 kap. 5 §

FI föreslår att ändringarna i direktivet genomförs i 25 kap. 4 § och 55 kap. 5 §. Förslaget innebär att även en del av de fondandelar som har erhållits som säkerhet för en exponering får användas för kreditriskreducering. Enligt den nu gällande lydelsen av föreskrifterna kan enbart hela värdet användas om vissa förutsättningar är uppfyllda.

Fondandelar är godtagbara som finansiella säkerheter om fonden enbart investerar i medräkningsbara värdepapper och om vissa andra villkor är uppfyllda. Förslaget innebär att den del av fondandelarnas värde som får användas som finansiell säkerhet är den del som motsvarar värdet på de medräkningsbara tillgångarna. Fondens underliggande innehav ska analyseras utifrån om de är medräkningsbara eller inte. Genomlysning kan ske i flertalet steg, exempelvis om en fonds medel investeras i andra fonder.

Vid genomlysning ska hänsyn tas till icke-medräkningsbara tillgångar som har ett negativt värde och övriga skulder. Detta innebär att värdet på de finansiella tillgångarna och finansiella skulderna som inte är medräkningsbara och övriga skulder ska sammanräknas och om beloppet är negativt ska det minska det medräkningsbara värdet.

FI anser att fondandelarnas värde ska kunna användas som utgångspunkt vid beräkningen. Används fondandelens värde som utgångspunkt beaktas skulder i fonden när den medräkningsbara andelen beräknas.

Garantier

Direktiv 2009/83/EG, Artikel 1, punkt 7 (b) (Direktiv 2006/48/EG, Bilaga VIII, del 2, punkt 16)

Förslag om ändring av 24 kap. 6 §

FI föreslår en ändring av 24 kap. 6 § som innebär att även s.k. återgarantier utfärdade av internationella organisationer som ges 0 procent i riskvikt är godtagbara och därmed medräkningsbara för institut vid beräkning av riskvägt exponeringsbelopp. Tidigare har enbart garantier och kreditderivat som har utfärdats av dessa internationella organisationer varit medräkningsbara.

Kombination av metoder

Direktiv 2009/83/EG, Artikel 1, punkt 8 (a) (Direktiv 2006/48/EG, Bilaga VIII, del 3, punkt 24)

Förslag om ändring av 25 kap. 14 §

FI:s förslag till ändring av 25 kap. 14 § innebär en möjlighet att tillgodogöra sig medräkningsbara finansiella säkerheter vid beräkning av riskvägt exponeringsbelopp, genom att tillämpa både den förenklade metoden och den fullständiga metoden. Detta gäller under förutsättning att institutet tillämpar både schablonmetoden och IRK-metoden för att beräkna kapitalkravet för kreditrisk. För den del som institutet tillämpar schablonmetoden, kan institutet tillämpa antingen den förenklade eller den fullständiga metoden för finansiella säkerheter. Den fullständiga metoden ska användas för den del som institutet tillämpar en intern riskklassificeringsmetod. Ytterligare en förutsättning är att instituten kan visa att användandet av båda metoderna inte sker i syfte att kringgå regelverket för att uppnå lägre kapitalkrav.

Livförsäkringar

Direktiv 2009/83/EG, Artikel 1, punkt 7 (a) och punkt 8 (f) (Direktiv 2006/48/EG, Bilaga VIII, del 2, punkt 13 och del 3, punkt 80)

Förslag om ändring av 27 kap. 2-3 och 5 §§ och 57 kap. 2-4 §§

FI föreslår att 27 kap. 2-3 §§ och 57 kap. 2-3 §§ som handlar om livförsäkringar som ett institut har erhållit som säkerhet ändras. Förslag till ändring innebär att livförsäkringar är medräkningsbara kreditriskskydd om de tecknas av försäkringsbolag som, oavsett kreditvärdering, lyder under regelverket för livförsäkringsbolag inom EES eller motsvarande regelverk utanför EES. Enligt nu gällande föreskrifter är det endast livförsäkringar tecknade av företag med en extern kreditvärdering som motsvarar kreditkvalitetssteg 2 eller bättre godtagbara som kreditriskskydd och därmed medräkningsbara vid beräkning av riskvägt exponeringsbelopp.

Därutöver föreslår FI att de ytterligare villkor som anges i föreslagna 27 och 57 kap. 3 § 4 och 7 ska vara uppfyllda.

För exponeringar som har säkerhet i en pantsatt livförsäkring inför direktiv 2009/83/EG även en specifik riskviktstrappa för riskvägt exponeringsbelopp som beräknas enligt schablonmetoden för kreditrisk och ett föreskrivet LGD-värde för riskvägt exponeringsbelopp vid tillämpning av en IRK-metod. Dessa har tidigare behandlats som övriga garantier i kreditinstitutsdirektivet. Riskviktstrappan baseras på livförsäkringsbolagets riskvikt och föreslås införas i 27 kap. 5 §. Det föreskrivna LGD-värdet föreslås införas i 57 kap. 4 §.

2.3.5 Metod baserad på intern riskklassificering (IRK-metod)

Hantering av restvärden i en leasingtransaktion

Direktiv 2009/83/EG, Artikel 1, punkt 3 (b) (Direktiv 2006/48/EG Bilaga VII, del 1, punkt 27)

Förslag om ändring av 39 kap. 15 §

FI föreslår att det sista stycket i 39 kap. 15 § tas bort eftersom det inte utgör en regel utan endast är en vägledning som syftar till att förklara formelns utfall.

Övriga ändringar i 37 och 40 kap. syftar till att förbättra strukturen i kapitaltäckningsregelverket avseende leasing.

Beräkning av riskvägt exponeringsbelopp för aktieexponeringar

Direktiv 2009/83/EG, Artikel 1, punkt 3 (a) (Direktiv 2006/48/EG Bilaga VII, del 1, punkt 25)

Förslag om ändring av 39 kap. 23 §

FI föreslår ett förtydligande av 39 kap. 23 §. När ett institut har fått tillstånd att beräkna riskvägt exponeringsbelopp för aktieexponeringar med en VaR-modell finns det ett golv för det riskvägda exponeringsbeloppet. Detta riskvägda exponeringsbelopp beräknat med VaR får inte understiga ett belopp framräknat med PD/LGD-metoden med föreskrivna värden på PD och LGD. Förslaget innebär att institut ska göra denna jämförelse på aktieportföljnivå till skillnad från gällande skrivning som specificerar att jämförelsen ska göras på exponeringsnivå. För närvarande finns det inget svenskt institut som har tillstånd enligt denna paragraf.

Beräkning av riskparametern M

Direktiv 2009/83/EG, Artikel 1, punkt 4 a- b (Direktiv 2006/48/EG, Bilaga VII, del 2, punkt 13 c och 14)

Förslag om ändring av 43 kap. 8 och 10 §§

FI föreslår att 43 kap. 8 § ändras för att överensstämja med direktivet. De nuvarande bestämmelserna i föreskriften, 43 kap. 8 och 10 §§, baseras på kreditinstitutsdirektivet, som av misstag har utelämnat behandlingen av repor, värdepappers- och råvarulån.

Kreditinstitutsdirektivet har även felaktigt utelämnat en hänvisning till en annan bestämmelse i direktivet. Tidigare lydelse har utelämnat en av de bestämmelser som medger att ett institut kan bortse från huvudregeln av lägst ett år vid egna beräkningar av M. FI föreslår därför en ändring av 43 kap. 10 § som innebär att de värdepapper som specificeras i 43 kap. 8 § undantas från huvudregeln av lägsta M på ett år.

Metod för beräkning av riskvägt exponeringsbelopp - Fonder

Direktiv 2009/111/EG, Artikel 1, punkt 16 (a)-(b) (Direktiv 2006/48/EG, Artikel 87, punkt 11 – 12)

Förslag om ändring av 38 kap. 10-12 och 18 §§

Direktiv 2009/111/EG innebär förändringar i metoden för hur riskvägt exponeringsbelopp, för exponeringar mot fonder, ska beräknas när institutet har tillstånd att tillämpa en IRK-metod.

FI föreslår att 38 kap. 10 § ändras så att det överensstämmer med direktivets regler som innebär att för exponeringar i fonden som institutet känner till ska det riskvägda exponeringsbeloppet beräknas som om institutet har en direkt exponering mot respektive underliggande tillgång i fonden. Enligt nuvarande föreskrifter är det ett krav att institutet ska ha kännedom om alla ingående exponeringar. För de exponeringar som institutet inte känner till eller rimligtvis kan känna till, eller om det är orimligt betungande för institutet att identifiera fondens underliggande tillgångar, ska riskvägt exponeringsbelopp beräknas enligt någon av de tre på förhand angivna metoderna.

En av de metoder som kan tillämpas för att beräkna riskvägt exponeringsbelopp för de exponeringar som institutet inte känner till är densamma som den som institutet ska tillämpa om de inte har tillstånd att använda en IRK-metod för de exponeringar som ingår i fonden. Denna metod ändras i direktivet och FI föreslår därmed ändring av 38 kap. 11 § i enlighet med direktivet. Ändringen innebär bl.a. att nya uppräkningsfaktorer samt en lägsta riskvikt på 5 procent införs.

FI föreslår även en ändring 38 kap. 12 § i enlighet med direktivet som innebär ett förtydligande av att bestämmelsen får tillämpas på fondandelar där det är orimligt betungande att genomlysna innehavet. I den mån 12 § tillämpas leder det sannolikt till ett högre kapitalkrav. En upprepning i 12 § av uppräkningsfaktorerna i 11 § föreslås tas bort, i stället föreslår FI att en hänvisning görs.

FI föreslår dessutom en ändring av 38 kap. 18 § i enlighet med direktivet som innebär ett förtydligande av att ”övriga aktieexponeringar” definierade enligt

38 kap. 11 § 1, ska räknas med i beräkningen av aktieexponeringarnas aggregerade värde i förhållande till kapitalbasen. Denna paragraf reglerar de villkor som gäller för IRK-institut som beräknar riskvägt exponeringsbelopp för aktieexponeringar enligt schablonmetoden.

2.3.6 Operativ risk

Direktiv 2009/83/EG, Artikel 1, punkt 11 och punkt 12 (a-b) (Direktiv 2006/48/EG, Bilaga X, del 2, punkt 1; Bilaga X, del 3, punkt 14 och 29) Förslag om ändring av 60 kap. 18 och 38 §§

FI föreslår att 60 kap. 18 § ändras genom att affärsområdet, företagsövergripande poster, läggs till. Institut som har medgivande att beräkna kapitalkrav för operativa risker enligt internmätningssmetoden ska kunna hänföra sina uppgifter om interna förluster till olika affärsområden och händelsetyper. Ändringen innebär att det införs ytterligare ett affärsområde, företagsövergripande poster. Affärsområdet får enbart användas av institut som fått medgivande att tillämpa internmätningssmetoden. Ändringen påverkar alltså inte institut som beräknar kapitalkrav för operativa risker enligt bas- eller schablonmetoden.

FI föreslår också en ändring av 60 kap. 38 § i enlighet med direktivet. Föreskriften innehåller sedan tidigare en bestämmelse som anger att riskreducering inte får leda till att kapitalkravet för operativ risk minskar med mer än 20 procent. Enligt lydelsen i föreskriften ska detta endast gälla riskreducering via försäkring. Förslaget medför att i den mån andra former av riskreducerande åtgärder används ska dessa ingå vid beräkning av 20-procentsgränsen.

Vid beräkning av kapitalkravet för operativa risker enligt schablonmetoden ska kapitalkravet beräknas för varje område genom att en intäktsindikator multipliceras med den procentsats som gäller för respektive affärsområde. Direktiv 2009/83/EG innehåller ändringar avseende intäktsindikatorn. Ändringarna avser ett förtydliga att negativa kapitalkrav (till följd av negativa bruttointäkter) för något affärsområde utan begränsning kan kvittas mot positiva kapitalkrav för andra affärsområden samma år. FI bedömer att detta redan framgår av 30 kap. 4 § och föreslår därför ingen ändring.

2.4 Övriga ändringar

FI föreslår även ändringar i föreskrifterna som inte baseras på direktiv som förtydligar gällande föreskrifter

FI föreslår förtydliganden avseende hur löptiden, M, ska fastställas för kontrakterade betalningsflöden under den IRK-metod som kräver egna estimat för konverteringsfaktorer och LGD i enlighet med 38 kap. 6 § (avancerad IRK-metod).

Ytterligare ett förslag som inte beror på ändringar i direktiv är förslaget om att ge institut möjlighet att få medgivande om en förlängd utrullningsperiod när de övergår till en avancerad IRK-metod. FI anser att de modeller som godkänns ska vara byggda på tillräckligt med kvantitativ data med god kvalitet.

2.4.1 Införande och tillämpning av IRK-metoden

Förslag till ändring av 38 kap. 19 och 20 §§ samt förslag till ny 38 kap. 19 a och b §§

Den föreslagna ändringen av 38 kap. 19 § innebär att ett institut, som ansöker om att använda den avancerade IRK-metoden (IRK A-metoden), d.v.s. egna estimat för konverteringsfaktorer och LGD, i enlighet med 38 kap. 6 §, kan få längre utrullningsperiod än vad nuvarande regler medger. FI föreslår även att 38 kap. 19 § förtydligas genom att den delas upp i tre paragrafer. De föreslagna ändringarna baseras inte på någon direktivändring.

För stora delar av de exponeringar för vilka IRK A-metoden kan användas finns inte tillräckligt med fallissemang för att skatta tillförlitliga estimat i alla fyra riskdimensioner. Anledningen till detta är att exponeringarna i många fall är relativt stora och därmed relativt få samt av lågriskkaraktär. Detta medför att instituten inte kommer att kunna uppfylla det treåriga utrullningskravet i dess nuvarande form.

FI anser att det bästa alternativet är att förlänga utrullningsperioden och i tillståndsbedömningen fortsätta följa direktivets krav på kvantitativa och representativa, alternativt bevisat konservativa, estimat. Om detta får till följd att institutet uppfyller inträdeskravet³ men inte det treåriga utrullningskravet har FI i och med den föreslagna ändringen möjlighet att ge ett förlängt medgivande om undantag från IRK A-metoden, ända tills tillräckligt med data finns tillgänglig för att uppfylla kraven i 44 kap. 7, 12 och 13 §§. Institut ska i ansökan tydligt motivera varför data finns för vissa portföljer och inte för andra.

FI föreslår en ändring av 38 kap. 19 § 1, som ställer krav på att institut ska använda reglerna i 40 kap. för att beräkna de exponeringsbelopp som används vid beräkningen av 30-procentsgränsen. I 40 kap. beskrivs hur beräkning av exponeringsbelopp enligt IRK-metoden ska ske och det är inte rimligt att ett institut som använder schablonmetoden beräknar exponeringsbelopp med en ännu inte godkänd IRK-metod. Enligt FI:s förslag ska institut beräkna riskvägt exponeringsbelopp enligt den metod som institutet vid ansökningstillfället använder, d.v.s. antingen schablonmetoden, den IRK-metod som används vid ansökningstillfället eller en kombination av de båda.

³ Institutet ska använda IRK A-metoden för minst 30 procent av summan av företags-, instituts- och statsexponeringar för att få ett IRK A-tillstånd.

Enligt nuvarande bestämmelse måste institut som använder en IRK-metod också beräkna kapitalkrav för kreditrisk med schablonmetoden för att kontrollera efterlevnaden av 15-procentskravet. Enligt förslaget kan instituten framöver antingen använda de metoder som faktiskt används för att beräkna kapitalkravet för kreditrisk eller enbart schablonmetoden.

2.4.2 Beräkning av riskparametern *M*

Förslag om ändring av 43 kap. 6 §

FI föreslår en ändring av 43 kap. 6 § som innebär ett klargörande av hur löptiden ska beräknas för lån med avtalsvillkor som medför att den kontrakterade löptiden inte är helt fixerad, utan enligt avtalsvillkoren kan påverkas av parterna. Genom den föreslagna ändringen får institut som ansöker om medgivande för en avancerad IRK-metod större klarhet i hur löptiden i dessa fall ska beräknas. Varken nuvarande föreskrifter eller kreditinstitutsdirektivet innehåller tydliga regler om detta.

FI:s förslag grundar sig inte på en ändring i direktivet. FI anser att kontraktets längsta möjliga löptid ska användas för att beräkna *M*. Detta innebär t.ex. att ett femårigt låneavtal med möjlighet för båda avtalsparterna att säga upp avtalet en gång om året ska kapitaltäckas som om det har en löptid på fem år. För dessa exponeringar finns det avseende *M*, i föreskriften liksom i kreditinstitutsdirektivet, ett golv på ett år respektive ett tak på fem år för den beräknade löptiden. För exponeringar som innebär att låneavtalet förfaller efter ett år ska löptiden sättas till ett år. Lånet kan därefter förnyas efter att ha behandlats som en ny kredit enligt institutets interna instruktioner. FI:s tolkning av direktivet delas av de nordiska och internationella tillsynsmyndigheter som FI har konsulterat i denna fråga.

Kapitaltäckningsregelverket bygger på det grundläggande antagandet att lån med en längre löptid anses ha en högre kreditrisk än lån med kortare löptid, vilket kräver att det finns mer kapital som täcker riskerna.

Det kan hävdas att förekomsten av dessa klausuler, t.ex. en klausul som innebär en rättighet för avtalsparterna att säga upp avtalet efter ett år, innebär att kreditrisken är lika med den kreditrisk som finns, om avtalet skrivs på ett år. För att kreditrisken ska motsvara ett ettårigt avtal krävs det dock att det sker en mycket aktiv handling hos institutet varje år som motsvarar processen för ett nytt avtal. Institut som önskar beräkna kapitalkrav för dessa lån som om det vore ett ettårigt lån kommer att behöva ändra avtalet med kunden. FI anser att ett avtal som förfaller efter ett år och som sedan ersätts med ett nytt avtal på ett år innebär att förutsättningarna ökar för att en mer rigorös och genomarbetad kreditanalys görs.

3 Förslag till ändring i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2007:2) om krav för att godkännas som kreditvärderingsföretag vid tillämpning av lag (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar

3.1 Öppenhet och information

Direktiv 2009/111/EG, Artikel 1, punkt 41 (Direktiv 2006/48/EG, Bilaga IX, del 3, punkt 7 a)

Förslag om ändring av 10 §

FI föreslår en ändring av 10 § som innebär att kreditvärderingsföretag ska offentliggöra mer information om kreditvärderingar av strukturerade finansiella instrument. Erfarenheter från den senaste finansiella krisen har visat att investeringar i värdepapperiseringar har skett utan tillräcklig kunskap om de risker som varit förknippade med investeringen. En del av problemet har varit brister i analysen hos kreditvärderingsföretagen av de underliggande tillgångarna i värdepapperiseringar. Direktiv 2009/111/EG inför krav på kreditvärderingsinstitut som utfärdar kreditvärderingar av positioner i strukturerade finansiella instrument, exempelvis värdepapperiseringar, att offentliggöra information om hur de underliggande tillgångarnas utveckling påverkar kreditvärderingen. Informationen ska offentliggöras samtidigt som kreditvärderingarna. Ändringen i 10 § avser samtliga strukturerade produkter.

4 Förslag till ändringar i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2007:5) om offentliggörande av information om kapitaltäckning och stora exponeringar

4.1 Information om kapitalbas och kapitalkrav

*Direktiv 2009/111/EG, Artikel 1, punkt 43 (Direktiv 2006/48/EG, Bilaga XII, del 2, punkt 3 (a)-(b)), CEBS riktlinjer om hybrider punkt 117
Förslag om ändring av 4 kap. 2 §*

FI föreslår att 4 kap. 2 § ändras i enlighet med direktivet och CEBS riktlinjer om hybrider innebärande att mer information ska lämnas om primärkapitaltillskott. FI föreslår att information ska lämnas om hur summan av eventuella primärkapitaltillskott fördelas på de typer av primärkapitaltillskott som framgår av 7 kap 16 a-c §§ i FI:s föreskrifter och allmänna råd om kapitaltäckning och stora exponeringar (FFFS 2007:1). För varje typ av primärkapitaltillskott ska även information lämnas om hur stor del av beloppet som inkluderas i kapitalbasen med tillämpning av övergångsreglerna i nämnda föreskrifter.

FI föreslår även att institut ska lämna information om när primärkapitaltillskottet, inklusive upplupna och inte betalda räntor, kan tas i anspråk för varje enskilt primärkapitaltillskott och vilken metod som enligt avtalet ska användas för att ianspråka primärkapitaltillskottet.

4.2 Information som ska lämnas av företag som beräknar kapitalkrav för marknadsrisk enligt egna modeller

*Direktiv 2009/83/EG, Artikel 1, punkt 13 (Direktiv 2006/48/EG, Bilaga XII, del 2, punkt 3)
Förslag om ny paragraf 8 kap. 4 §*

FI föreslår att en ny paragraf införs, 8 kap. 4 §, som innehåller krav på institut att offentliggöra information om Value-at-Risk-värden (VaR). Detta innebär bl.a. att den dagliga backtesting som genomförts under rapporteringsperioden enligt 60 kap. 14 § i FI:s föreskrifter och allmänna råd om kapitaltäckning och stora exponeringar (FFFS 2007:1) ska offentliggöras tillsammans med institutets analys av eventuella betydande överskridanden. FI föreslår att bedömningen av när ett överskridande är betydande får göras av institutet från fall till fall. Anledningen till det är att institutets bedömning enbart avser den analys som ska offentliggöras. Resultatet av den dagliga backtestingen ska lämnas oavsett storlek. Marknaden kommer då få information om samtliga överskridanden.

5 Förslagets konsekvenser

FI redogör nedan för de konsekvenser som de föreslagna ändringarna i föreskrifterna bedöms få för företagen, FI och samhällsekonomin i stort. För att få en heltäckande bild av ändringsdirektivens samlade konsekvenser för de svenska instituten behöver även hänsyn tas till de ändringar som kommer föreslås av kapitaltäckningslagen och kapitaltäckningsförordningen. Analysen ska också läsas mot bakgrund av att vissa av dessa områden föreslås genomgå stora förändringar inom ett par år, detta gäller särskilt kapitalbasen.

De ändringar som FI föreslår följer till övervägande del av ändringar i direktiv. EU-kommissionen har under 2007-2008 gjort en konsekvensanalys⁴ baserat på det förslag till ändringar som blev direktiv 2009/111/EG. De konsekvenser som EU-kommissionen identifierade gäller till stor del även för Sverige. EU-kommission drar sammantaget slutsatsen att kostnaderna för att efterleva kapitaltäckningsdirektiven minskar som en följd av direktiv 2009/111/EG.

Sett utifrån FI:s förslag till ändringar uppkommer ytterligare kostnader för instituten. Vid beaktande av fördelar och kostnader med FI:s förslag till ändringar är dock den sammantagna bedömningen att fördelarna av ett stabilare finansiellt system överväger kostnaderna förknippade med implementering av nya regler.

5.1 Berörda företag

De företag som berörs av de föreslagna ändringarna i regelverket är kreditinstitut, värdepappersbolag, vissa fondbolag och företag som ingår i en finansiell företagsgrupp. Totalt kommer 303 finansiella företag (exklusive anknutna bolag i en finansiell företagsgrupp) och 55 finansiella företagsgrupper under FI:s tillsyn att beröras av ändringarna i regelverket. Därtill kan FI:s förslag till ändringar i föreskrifterna även indirekt påverka ett antal andra företag.

5.2 Effekterna för företagen

FI:s förslag till ändringar i föreskrifterna syftar till att uppnå ökad kvalitet på det kapital instituten håller, en mer diversifierad riskexponering och effektivare incitament till riskhantering. Detta stärker stabiliteten i finanssektorn genom att minska sannolikheten för fallissegång och förtroendekriser samt de höga kostnader som är förknippade med sådana händelser för institutens ägare, anställda, kunder och samhällsekonomin i stort. Ändringarna i kapitaltäckningsdirektiven, som FI föreslår genomförs i Sverige, innebär också en

⁴ Commission Staff working document; Accompanying document to the Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council amending Directives 2006/48/EC and 2006/49/EC as regards banks affiliated to central institutions, certain own funds items, large exposures, supervisory arrangements, and crisis management, Impact assessment, 1.10.2008

ökad internationell harmonisering vilket innebär mer lika konkurrensförutsättningar för den finansiella sektorn. FI anser att samtliga dessa faktorer bör vara positiva för finanssektorns utveckling i ett långsiktigt perspektiv.

Mot de förväntade fördelarna ska ställas de ökade direkta och indirekta kostnader för instituten som tillämpningen av de nya reglerna kommer att innebära. Målet är givetvis att reglerna ska vara effektiva i den meningen att den förbättrade stabiliteten och riskhanteringsförmågan uppnås till så låg kostnad som möjligt. Det nya förslaget kommer att innebära både direkta kostnader för instituten i samband med implementering och indirekta kostnader av mer långsiktig och strukturell karaktär. De direkta kostnaderna som uppkommer bedöms huvudsakligen vara engångskostnader för att anpassa rutiner och datasystem efter de nya reglerna. De indirekta kostnaderna följer av att kostnaderna för att ta finansiell risk på olika sätt påverkas, framförallt genom högre krav på kapitalkvaliteten. De skärpta kraven på primärkapitaltillskott gör dessa instrument mer riskfyllda från ett investerarperspektiv, vilket investerarna kommer att vilja ha kompensation för. FI:s föreslagna regeländringar innebär därför, allt annat lika, högre kapitalkostnader för företagen, vilket i slutändan kan påverka utbudet av krediter och andra finansiella tjänster negativt.

Vid beaktande av ovan nämnda fördelar och kostnader gör Finansinspektionen sammantaget bedömningen att fördelarna av ett stabilare finansiellt system överväger kostnaderna förknippade med implementering och dyrare kapital.

FI har utöver ändringsdirektiven även beaktat delar av CEBS riktlinjer i föreskrifterna, vilket i vissa fall kan innebära ökade kostnader. Detta uppvägs dock av att det uppnås en högre harmonisering för instituten inom Europa.

5.2.1 Kapitalbasen

De föreslagna ändringarna av reglerna om kapitalbasen har som huvudsakligt syfte att stärka institutens finansiella ställning genom att ställa högre krav på det kapital som får inräknas i kapitalbasen.

Enligt EU-kommissionens konsekvensanalys är de huvudsakliga positiva konsekvenserna att den finansiella stabiliteten stärks samt att regelverket inom Europa harmoniseras. Institut och investerare kommer att kunna dra nytta av det harmoniserade regelverket eftersom det kommer att öppna nya marknader och en ökad likviditet i denna typ av instrument.

Ändringarna i kapitaltäckningsregelverket avseende primärkapitaltillskott kommer innebära att medlemsländernas nationella regelverk blir mer likartade. Detta borde resultera i mer likvärdiga konkurrensförhållanden inom den finansiella sektorn i Europa. Detta är positivt sett ur ett svenskt perspektiv eftersom det svenska regelverket sedan tidigare har implementerat regler om primärkapitaltillskott, baserat på Baselkommitténs ramverk, som nu införs i kapitaltäckningsdirektiven. CEBS riktlinjer om hybrider förtydligar dock

innehållet i direktiv 2009/111/EG att de av FI:s föreslagna ändringar kommer att påverka instituten.

De föreslagna ändringarna av reglerna avseende primärkapitaltillskott förväntas leda till högre kapitalkostnader för instituten. Dessa kostnader kan förväntas uppstå på grund av de ökade kraven på förlustabsorption. Tidpunkten för när ett institut kan eller ska ta tillskottet i anspråk har tidigarelagts. Detta i kombination med att FI i vissa situationer kan kräva att tillskottet ska tas i anspråk ökar risken för investerarna. En ökad riskpremie innebär att investerarna, allt annat lika, måste kompenseras med en högre avkastning.

Det bör dock framhåvas att de föreslagna ändringarna i föreskriften även innehåller övergångsbestämmelser som medför att de primärkapitaltillskott som ett institut, i dag, har tillstånd att räkna in i det primära kapitalet även under en övergångsperiod på 30 år, får räknas in i det primära kapitalet. Institutet behöver inte, med anledning av de föreslagna ändringarna avseende primärkapitaltillskott, omgående förstärka kapitalbasen utan kan göra det successivt. Denna möjlighet innebär att kostnaderna för instituten hålls nere. Marknaden kan dock påverka instituten att anpassas sig till dessa föreslagna ändringar i en snabbare takt än vad regelverket kräver, vilket kan leda till att övergångsreglerna inte innebär en lika stor lättnad för instituten.

I och med FI:s föreslagna ändringar tillåts primärkapitaltillskott, med vissa specifika avtalsvillkor, att räknas in med upp till 50 procent av det primära kapitalet mot 35 procent som gäller i dag. Detta ger instituten en ökad flexibilitet vid planeringen av kapitalbasens sammansättning, vilket kan medföra minskade kostnader för instituten. Aktiekapital torde även vara dyrare för instituten än primärkapitaltillskott.

FI föreslår även nya regler för rapportering och offentliggörande av information om kapitalbasen. Primärkapitaltillskotten ska i kapitaltäckningsrapporten rapporteras på en mer detaljerad nivå, vilket även gäller för den information som ska offentliggöras. De administrativa kostnader som är förenade med detta borde inte öka i någon högre utsträckning. Institutet bedöms initialt få en kostnad för att justera sina system kring rapportering och offentliggörande av information.

En positiv effekt av den ökade transparensen som de nya reglerna om offentliggörande av information innebär är att marknadsaktörerna får tillgång till mer adekvat information för sina analyser. Detta borde leda till att bedömningen av institutets finansiella situation blir mer välgrundad och tillförlitlig. Som en följd av detta borde även riskpremien för att investera i ett institut bli mer rättvisande, vilket håller nere kapitalkostnaderna.

De föreslagna ändringarna innebär att det ställs krav på att årsresultatet ska vara översiktligt granskat av revisorerna för att få inkluderas i kapitalbasen i samband med rapportering till FI. För vissa mindre institut kan detta innebära ökade kostnader avseende revision i och med att granskningen kan behöva

tidigareläggas. Det är dock inget krav på att inkludera årsresultatet vid beräkningen av kapitalbasen. Institutet kan helt undvika extra kostnader för detta genom en god kapitalplanering.

5.2.2 *Stora exponeringar*

FI föreslår ett antal ändringar i reglerna om stora exponeringar. Den finansiella stabiliteten kommer genom ändringarna att stärkas, eftersom ett instituts maximala exponering gentemot vissa kundtyper ytterligare begränsas. Koncentrationsriskerna minskar ytterligare i och med att instituten i högre grad än tidigare måste diversifiera sina exponeringar mellan olika kunder. Fördelarna med de föreslagna ändringarna är att sannolikheten för att ett institut ska falla, som ett resultat av fallissemang av ett annat institut, minskar.

EU-kommissionen drar i konsekvensanalysen slutsatsen att de administrativa kostnaderna kommer att minska som ett resultat av ändringarna i kapitaltäckningsdirektiven, detta för att reglerna om stora exponeringar harmoniseras inom Europa samt mot övriga regler inom kapitaltäckningsdirektiven. Institut som bedriver verksamhet i flertalet europeiska medlemsländer kommer av allt att döma att uppleva lättnader i sina administrativa processer tack vare ett mer harmoniserat system.

Mot detta ska ställas att ändringsdirektiven samt FI:s förslag innebär att ett antal undantag för institutsexponeringar tas bort. Institutet bedöms initialt få en engångskostnad för att ändra sina system och rutiner samt för utbildning av personal. Eventuellt kommer ändringarna innebära minskade ränteintäkter för instituten i och med att de måste diversifiera sina exponeringar ytterligare. En stor placering av medel hos ett annat institut borde, allt annat lika, ge en högre avkastning. Dessa kostnader och förlorade ränteintäkter begränsas, genom eventuellt förslag till ändringar i kapitaltäckningslagen, i och med att mindre institut i direktiv 2009/111/EG ges möjlighet att ha exponeringar mot andra institut överstigande 25 procent⁵. I och med att denna möjlighet enbart kommer att kunna utnyttjas av mindre institut innebär det inte något hot mot den finansiella stabiliteten.

Fördelarna med att ta bort undantag för institutsexponeringar är att koncentrationsrisken ytterligare minskar. Detta ska dock ställas mot risken att institut i stället kan få exponeringar mot kunder med högre kreditrisk, i och med att tillgångarna fördelas på fler kunder. Det är dock sannolikt att en del exponeringar diversifieras till statsexponeringar vilket innebär en lägre kreditrisk. Den sammantagna effekten av detta är svårbedömd och skiljer sig åt mellan instituten.

För att underlätta för instituten att låna mellan varandra föreslår FI att undantag införs avseende vissa institutsexponeringar som enligt avtal förfaller nästa dag.

⁵ Exponeringar mot institut får enligt direktiv 2009/111/EG uppgå till högst 150 miljoner euro, dock högst 100 procent av kapitalbasen.

Detta är enligt direktivet ett nationellt val. I vilken mån instituten vill ingå dessa avtal och därmed få ökade administrativa kostnader för att få undanta exponeringarna får ställas mot en eventuell ökad avkastning på placeringen. FI har valt att begränsa detta undantag till att enbart gälla för exponeringar i DKK, NOK och SEK. Detta begränsar institutens möjlighet att undanta exponeringar i andra handelsvalutor som inte är stora handelsvalutor, vilket är en begränsning som finns i direktivet. FI anser dock att instituten bör diversifiera institutsexponeringar i övriga valutor och att det inte borde innebära några väsentliga kostnader för instituten eller att det är konkurrenshämmande.

FI föreslår att ett antal undantag, som kommissionen har lämnat till varje medlemsland att besluta om, inte genomförs i Sverige, vilka det är framgår av avsnitt 2.2.8. Detta bedömer FI inte kommer att begränsa institutens konkurrensvillkor. Anledningen till det är dels att dessa undantag sannolikt enbart implementeras av ett fåtal i Europa och dels att det är undantag som, såvitt FI vet, svenska institut inte har ett behov av. Det innebär inte en stor konkurrensnackdel eller höga kostnader att hålla dessa typer av exponeringar under 25 procent av kapitalbasen. FI anser även, ur risksynpunkt, att dessa exponeringar inte bör uppgå till mer än gällande gränsvärde för stora exponeringar. Detta gäller särskilt exponeringar mot kommuner som erhåller 20 procent i riskvikt samt exponeringar utanför balansräkningen i form av outnyttjade kreditmöjligheter med medellågriskkaraktär.

FI föreslår även utökad rapportering avseende stora exponeringar. De utökade rapporteringskraven grundar sig dels på ändringsdirektivet dels på FI:s behov av mer information för den löpande tillsynen. Detta kommer att innebära ökade kostnader för instituten, dock främst i form av engångskostnader för att anpassa system och rutiner. De utökade rapporteringskraven grundar sig huvudsakligen på direktivet. Den ytterligare rapportering som FI anser sig behöva i den löpande tillsynen behöver endast lämnas kvartalsvis av institut som har en balansomslutning som överstiger 5 miljarder kronor, vilka är ca 40 st. För att inte lägga på en allt för stor administrativ börda på de mindre instituten föreslås de enbart behöva rapportera den extra information som FI föreslår en gång per år.

FI har även beaktat CEBS riktlinjer om stora exponeringar samt CEBS riktlinjer om rapportering av stora exponeringar. Detta bedömer FI kommer att resultera i ett tydligare, mer internationellt harmoniserat, regelverk. Detta handlar dock inte om nya krav utan bara att gällande regler har förtydligats. Trots detta kan FI:s föreslagna ändringar i vissa fall innebära ökade kostnader för instituten i den mån de inte redan har tillämpat reglerna utifrån de föreslagna ändringarna.

5.2.3 Tekniska och övriga ändringar

De föreslagna ändringarna avseende övriga tekniska delar i föreskrifterna är huvudsakligen av mindre karaktär och medför ingen stor påverkan på instituten. Ändringarna avser huvudsakligen förtydliganden av nu gällande

föreskrifter och är ett resultat av frågor kring reglerna som marknaden ställt under den tid som de har tillämpats. Mot den bakgrunden borde kostnaderna för tillämpning av regelverket minska. Naturligtvis kan det för enskilda institut som inte tillämpar nuvarande regelverk enligt de föreslagna ändringarna innebära kostnadsökningar.

FI föreslår tekniska ändringar rörande två områden som inte är ett direkt resultat av genomförandet av ändringsdirektiven. Detta är dels förändrade uttrullningsregler som i huvudsak består av möjlighet till förlängd uttrullningstid för en IRK A-metod dels förtydligande avseende hur löptiden (M), ska beräknas.

Den föreslagna ändringen, som ger instituten möjlighet att på nytt ansöka om förlängt medgivande om en tidsbegränsad uttrullning av en IRK A-metod, innebär en lättnad för instituten jämfört med det regelverk som i dag gäller och medför inte några ökade kostnader.

Den föreslagna ändringen avseende förtydligande av hur M för exponeringar med kontrakterade betalningsflöden ska beräknas, vid tillämpning av en avancerad IRK-metod, används ännu inte av något institut i Sverige. Generellt innebär en övergång till en mer avancerad metod ett lägre kapitalkrav. Den föreslagna ändringen är som sagt ett förtydligande av redan befintliga regler.

För de institut som vill ansöka om att använda en IRK-metod och som beslutar att gällande låneavtal ska skrivas om för att få ett ännu lägre kapitalkrav under den avancerade IRK-metoden kommer få ökade administrativa kostnader. Kostnader kommer uppkomma dels initialt för att skriva om avtalen, dels löpande om instituten väljer att i ökad utsträckning skriva avtal med kort löptid. Dessa kostnader är dock något som instituten själva bestämmer omfattningen av. En övergång till en avancerad IRK-metod kommer i de flesta fall att leda till minskade kapitalkrav och därmed minskade kostnader för kapital. Den sammantagna effekten av detta torde leda till minskade kostnader för instituten eftersom de annars inte skulle välja att ansöka om en avancerad IRK-metod eller att skriva om låneavtalen, något som instituten har indikerat att de kommer att göra.

5.3 Effekterna för samhällsekonomin

FI:s föreslagna ändringar i föreskriften syftar till att säkerställa att instituten är tillräckligt kapitaliserade för att möta de risker som verksamheten är exponerad för. Ur ett samhällsekonomiskt perspektiv är en ökad finansiell stabilitet eftertrivansvärd, eftersom det minskar risken för fallissemang. Fallissemang kan leda till dominoeffekter för andra finansiella företag och ytterst till en systemkris som drabbar hela samhället i form av produktionsbortfall, arbetslöshet och ökade statsutgifter, bl.a. som följd av att skattebetalarna tvingas stödja systemviktiga institut med skattemedel. Samtidigt måste de samhällsekonomiska fördelarna vägas mot de kostnader som åtgärder för en ökad finansiell stabilitet medför. Högre ställda krav på kapital och ökade kapitalkrav

i en viss typ av verksamhet kan exempelvis leda till högre ekonomiska trösklar för nyetablering av verksamheter, vilket i sin tur kan verka konkurrensbegränsande. Den omständigheten att instituten i vissa avseenden måste hålla mer kapital för att möta de risker som verksamheten är exponerad för innebär i förlängningen ökade kostnader för krediter och andra finansiella tjänster som institutens kunder i varje fall till en del kommer att få bära.

Instituten måste i högre grad än tidigare, i och med de föreslagna ändringarna avseende stora exponeringar, sprida sina risker mellan olika motparter. Detta leder även till en högre sannolikhet att fler motparter återfår en del av sin fordran vid en eventuell konkurs.

5.4 Effekterna för FI

För FI kommer förslaget om ändring av föreskrifterna att innebära vissa ytterligare kostnader för ökade tillsynsåtgärder, frågor från marknaden och kompetenshöjande insatser för medarbetarna.

De föreslagna ändringarna torde utifrån FI:s erfarenhet medföra en rad frågor avseende tillämpning och tolkning av regelverket. Detta medför att resurser kommer att tas i anspråk för att hantera frågeställningarna. FI kommer också att behöva följa upp institutens genomförande av de föreslagna ändringarna i föreskrifterna vilket medför att tillsynskostnaderna ökar.

Förslaget innehåller även ett antal olika möjligheter för instituten avseende kapitalbasens sammansättning och beräkning av kapitalkraven som kräver medgivande från FI. Ytterligare resurser för hanteringen av dessa ärenden, vilka är avgiftsfinansierade, måste tillföras. För att FI ska kunna besvara frågor, bedriva relevant tillsyn och lämna medgivanden i enlighet med regelverket krävs att resurser avsätts därtill.